

ES-SYSTEM

Załącznik nr 4

Oświadczenie o danych niefinansowych Grupy ES-SYSTEM

do

skonsolidowanego raportu rocznego
za 2017 rok

Kraków, dnia 29 marca 2018 roku

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Biznes ES-SYSTEM	4
1.1. O firmie.....	4
1.1.1. Grupa ES-SYSTEM w liczbach	4
1.1.2. Struktura i forma własności Grupy ES-SYSTEM.....	4
1.1.3. Obsługiwane rynki	5
1.2. Model biznesowy i strategia biznesowa	6
1.2.1. Misja i wartości.....	6
1.2.2. Model biznesowy	6
1.2.3. Strategia biznesowa.....	8
1.3. Podstawy zarządzania.....	9
1.3.1. Podejście do zarządzania ryzykiem	9
1.3.2. Zarządzanie ryzykiem nadużyć.....	10
1.3.3. Najważniejsze przepisy regulujące działalność Grupy	10
1.3.4. Kodeks etyki w Grupie ES-SYSTEM	11
1.3.5. Łańcuch dostaw	12
1.4. Interesariusze grupy ES-SYSTEM	13
1.4.1. Najważniejsi interesariusze Grupy zidentyfikowani w procesie opracowywania oświadczenia .	13
1.4.2. Kanały komunikacji z wybranymi kluczowymi interesariuszami.....	14
2. Obecność na rynku.....	15
2.1. Patriotyzm gospodarczy	15
2.2. Klient w centrum uwagi.....	16
2.2.1. Bezpieczeństwo fotobiologiczne i produkty ES-SYSTEM.....	16
2.2.2. Laboratorium jakości i normy spełniane przez produkty	16
2.2.3. Human Centric Lighting i inteligentne systemy sterowania.....	17
2.2.4. Jakość obsługi	18
2.2.5. Obsługa zgłoszeń reklamacyjnych	19
2.2.6. Komunikacja marketingowa	19
3. ES-SYSTEM jako pracodawca.....	20
3.1. Wprowadzenie.....	20
3.1.1. Podejście do zatrudnienia	20
3.1.2. Dialog w sferze pracowniczej.....	23
3.1.3. Rozwój i dzielenie się wiedzą	23
3.1.4. Benefity i atmosfera pracy.....	23
3.1.5. Bezpieczeństwo i higiena pracy.....	24
4. Odpowiedzialne sąsiedztwo.....	25
4.1. Podejście do zarządzania wpływem na środowisko naturalne.....	25
4.2. Działania na rzecz ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko naturalne	27
4.3. Odpowiedzialna gospodarka odpadami	28
4.4. Nasze wyniki	29
4.5. Ograniczanie wpływu pośredniego.....	31
4.6. Zarządzanie wpływem społecznym	31
4.6.1. Podejście do zarządzania wpływem społecznym	31
4.6.2. Zrealizowane działania	32
5. O oświadczeniu	33

Wstęp

Niniejsze oświadczenie (dalej "Oświadczenie") Grupy Kapitałowej ES-SYSTEM (dalej "Grupa") stanowi integralną część sprawozdania Zarządu i zostało sporządzone zgodnie z wymaganiami dotyczącymi raportowania informacji niefinansowych zawartymi w Ustawie o rachunkowości z dnia 22 czerwca 2016 r. oraz na podstawie modelu raportowania opracowanego wewnątrznie z wykorzystaniem wytycznych do raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju (Global Reporting Initiative – GRI).

Oświadczenie obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku i jest pierwszym raportowaniem Grupy dotyczącym aspektów niefinansowych działalności biznesowej. Zgodnie z wymogami Ustawy o rachunkowości Oświadczenie na temat informacji niefinansowych Grupy Kapitałowej ES-SYSTEM S.A. za rok 2017 obejmuje informacje i skonsolidowane dane niefinansowe Grupy Kapitałowej ES-SYSTEM.

W Oświadczeniu zawarto informacje na temat modelu biznesowego Grupy i polityk stosowanych przez Grupę w odniesieniu do zagadnień społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji, a także opis rezultatów stosowania tych polityk (w Oświadczeniu oznaczonych jako [\[Polityki\]](#)), procedur należytej staranności (w Oświadczeniu oznaczonych jako [\[Procedury\]](#)). Przedstawiono również kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki (w Oświadczeniu oznaczone jako [\[Wskaźniki\]](#)), a także ryzyka związane z działalnością Grupy i sposób zarządzania nimi.

Poniższe Oświadczenie ma służyć najważniejszym interesariuszom Grupy jako źródło rzetelnych informacji na temat aspektów niefinansowych działalności Grupy ES-SYSTEM. Wyboru tematów istotnych dokonano we współpracy z niezależną firmą doradczą na podstawie analizy wpływu Grupy na otoczenie społeczne, środowiskowe i ekonomiczne, przeglądu zagadnień istotnych dla branży i oczekiwań interesariuszy, a także w oparciu o wyniki warsztatów z udziałem kadry zarządzającej.

1. Biznes ES-SYSTEM

1.1. O firmie

ES-SYSTEM S.A. to czołowa polska firma z segmentu profesjonalnej techniki oświetleniowej dla obiektów budownictwa ogólnego, architektonicznego, przemysłowego, specjalistycznego i zewnętrznego. Spółka wytycza kierunki rozwoju branży oświetleniowej zarówno w obszarze innowacyjnych rozwiązań technologicznych, energooszczędności oraz wzornictwa.

ES-SYSTEM S.A. wraz ze spółkami zależnymi tworzy grupę kapitałową posiadającą nowoczesną bazę produkcyjną. Realizuje projekty w kraju i za granicą, z powodzeniem konkurując z globalnymi liderami w branży. Prowadzi sprzedaż w około 100 krajach na wszystkich kontynentach. U podstaw strategii Grupy leży idea zrównoważonego rozwoju i oszczędzania energii. Grupa kładzie duży nacisk na badania, rozwój, innowacyjność i bezpieczeństwo produktów, dlatego też regularnie uczestniczy w najważniejszych targach oświetleniowych. ES-SYSTEM jako jedna z pierwszych firm zapoczątkowała rewolucję ledową (w 2004 roku), dzięki której wprowadzono źródła LED do ogólnego i masowego użytku w obiektach użyteczności publicznej, przemysłowych, budynkach biurowych, a także w oświetleniu zewnętrznym – ulicznym i iluminacjach. Grupa jest pracodawcą oferującym możliwości rozwoju pracowników, a także doceniającym zaangażowanie, kreatywność oraz aktywność osób tworzących całą organizację.

1.1.1. Grupa ES-SYSTEM w liczbach

2007 rok – debiut ES-SYSTEM S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych

868 pracowników w Grupie

177 systemów oświetleniowych

Ponad 9400 kodów produktowych

1.1.2. Struktura i forma własności Grupy ES-SYSTEM

Historycznie firmę ES-SYSTEM tworzyło kilka podmiotów utworzonych i zarejestrowanych w Polsce w 1990 roku. Pod koniec lat 90. nastąpiła konsolidacja istniejących spółek cywilnych grupy ES-SYSTEM w jeden silny podmiot gospodarczy, ES-SYSTEM S.A., którego założycielami byli: Bożena Ciupińska, Bogusław Pilszczek i Jacek Wysocki – nadal główni akcjonariusze spółki zasiadający w Radzie Nadzorczej.

ES-SYSTEM S.A. jest wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia, Wydział XI Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego – numer w rejestrze przedsiębiorców KRS 0000113760.

ES-SYSTEM S.A. jest podmiotem dominującym w Grupie Kapitałowej skupiającej:

zakłady produkcyjne, w których ES-SYSTEM S.A. ma 100% udziałów:

- ES-SYSTEM Wilkasy sp. z o.o.
- ES-SYSTEM NT sp. z o.o.

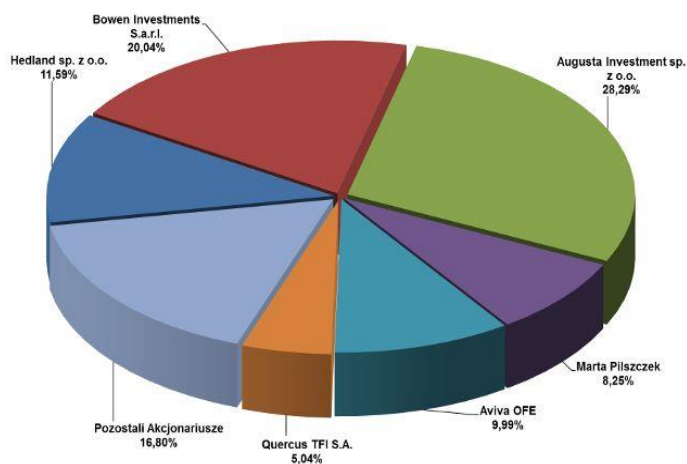
brytyjską spółkę (100% udziałów):

- ES-SYSTEM Lighting UK Ltd.

oraz polską spółkę usługową (100% udziałów):

- ES-SYSTEM Projekty sp. z o.o.

Akcjonariat spółki ES-SYSTEM S.A. na dzień 31 grudnia 2017 roku

1.1.3. Obsługiwane rynki

ES-SYSTEM S.A. realizuje projekty w kraju i za granicą. Rozwiązania oświetleniowe Grupy dostarczane są do kontrahentów w ok. 100 państwach. Obecne są w całej Europie oraz w bardziej odległych rejonach, m.in. w Singapurze, Kenii, Zjednoczonych Emiratach Arabskich, Chile. Międzynarodowa sieć dystrybucyjna, obejmująca przedstawicielstwa partnerów na całym świecie (na wszystkich najważniejszych rynkach europejskich, a także w Azji oraz na Bliskim Wschodzie), pozwala obserwować trendy w każdym z tych krajów.

Dział sprzedaży eksportowej podzielony jest zgodnie z obsługiwanymi obszarami geograficznymi. Wśród nich wyróżnić można takie regiony, jak:

- Bliski Wschód, Indie, Afryka
- Francja, Benelux
- Skandynawia, Wielka Brytania, Singapur
- Europa Wschodnia
- Europa Środkowa i Południowo-Wschodnia
- Europa Południowa, Ameryka Północna i Południowa
- Niemcy, Austria i Szwajcaria

Do flagowych prac wykonanych przez firmę należą m.in.: oświetlenie opery w Oslo, muzeum sztuki Museo Soumaya w Meksyku, Ferrari World w ZEA czy lotnisko Changi w Singapurze. W Polsce na uwagę zasługują projekty oświetleniowe zrealizowane na rzecz Europejskiego Centrum Solidarności w Gdańsku, Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu, Dworca Łódź Fabryczna, Ośrodka Przygotowań Olimpijskich w Spale, Terminalu 2 na Lotnisku Chopina w Warszawie, Muzeum Powstania Warszawskiego i Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie, Teatru Szekspirowskiego w Gdańsku.

Mapa zrealizowanych projektów oświetleniowych

Na terenie Polski ES-SYSTEM S.A. ma 9 oddziałów: w Krakowie, Rzeszowie, w Gliwicach, we Wrocławiu, w Warszawie, Łodzi, Poznaniu, w Wilkasach na Mazurach oraz w Gdańsku. Zautomatyzowane i wyposażone w najnowocześniejsze technologie zakłady produkcyjne znajdują się w Dobczycach oraz Wilkasach, natomiast certyfikowane laboratorium pomiarowe mieści się w centrali w Krakowie.

Mapa zaplecza produkcyjnego i sieci handlowej

1.2. Model biznesowy i strategia biznesowa

1.2.1. Misja i wartości

Nazwa Grupy ES-SYSTEM składa się z dwóch członów. Pierwszy - ES – jest skrótem angielskiego określenia *Energy saving* i promuje ideę oszczędzania energii. Od momentu zaistnienia firmy na rynku w 1990 roku filozofia ta jest realizowana w każdym aspekcie jej działania: od koncepcji produktu, przez kolejne fazy jego wdrażania, aż do wprowadzenia na rynek. Drugi człon – SYSTEM – opisuje formułę projektowania, wykonania i stosowania produktów wytwarzanych i sprzedawanych przez Grupę ES-SYSTEM. Systemy oświetleniowe stanowią grupy i rodziny produktów połączonych ideą konstrukcyjną, formułą plastyczną (*product design*) oraz parametrami technicznymi i użytkowymi.

Misja

Misją Grupy ES-SYSTEM jest dostarczanie kompleksowych rozwiązań oświetleniowych, dbanie o oszczędność energii oraz komfort i zdrowie użytkowników. Uważne słuchanie klientów i odpowiadanie na ich indywidualne potrzeby jest dla firmy priorytetem.

Wartości Grupy ES-SYSTEM

- **Ludzie:** Budowanie trwałych i pozytywnych relacji z otoczeniem biznesowym i społecznym. Rozwój dzięki dialogowi ze społecznością lokalną, klientami i kontrahentami.
- **Produkt:** Cel i kierunek działań ES-SYSTEM wyznacza hasło „*Energy saving*”. Oferta obejmuje wiele produktów i usług dostępnych na całym świecie. Dzięki innowacyjnym technologiom ES-SYSTEM towarzyszy klientom, odpowiadając na ich oczekiwania i potrzeby.
- **Środowisko:** Poczucie odpowiedzialności za środowisko motywuje do aktywnej kontroli wpływu działalności Grupy na otoczenie. Technologie, które podnoszą wydajność i energooszczędność produktów, to efekt świadomego wyboru.

1.2.2. Model biznesowy

Grupa ES-SYSTEM zbudowała obecny model biznesowy na bazie 27 lat doświadczeń. Grupa nie tylko projektuje, produkuje i sprzedaje profesjonalne systemy oświetleniowe, ale także, w kontakcie z inwestorami, generalnymi wykonawcami i architektami, tworzy koncepcje i wizualizacje oświetlenia obiektów. Poniżej przedstawiony model biznesowy dotyczy wszystkich spółek grupy kapitałowej.

Model biznesowy			
Nakłady [Wskaźniki]	<p>Nakłady finansowe¹: Nakłady inwestycyjne: 9,7 mln zł</p>	<p>Nakłady produkcyjne: 2 zakłady produkcyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> zakład w Wilkasach zajmujący się obróbką mechaniczną metali, tworzyw sztucznych i montażem końcowym opraw oświetleniowych zakład produkcyjny w Dobczycach zajmujący się wytwarzaniem układów elektronicznych oraz montażem opraw oświetleniowych 	<p>Nakłady w sferze kapitału ludzkiego: Liczba pracowników: 868 Nakłady na szkolenia: ok. 270 tys. zł Wdrożenie ISO 18001:2017 w ES-SYSTEM S.A.</p>
	<p>Nakłady w sferze własności intelektualnej: Pion R&D zatrudniający 55 osób Nakłady na R&D: 2,2 mln zł Liczba zrealizowanych projektów badawczych: 2</p>	<p>Nakłady w dziedzinie ochrony środowiska: Wdrożenie ISO 14001:2005 w ES-SYSTEM S.A.</p>	<p>Nakłady w sferze działalności społecznej: Wydatki na darowizny i sponsoring w ES-SYSTEM S.A.: 0,11% przychodów</p>
łańcuch wartości	<p>R&D -> projektowanie -> produkcja -> sprzedaż -> logistyka -> instalacja -> obsługa</p> 		
Wyniki [Wskaźniki]	<p>Wyniki finansowe (GK): Przychody ze sprzedaży: 189,7 mln zł EBIT: 7,7 mln zł Zysk netto: 7,0 mln zł</p>	<p>Wyniki produkcyjne: Nowe systemy oświetleniowe wprowadzone do produkcji i sprzedaży: 14</p>	<p>Wyniki w sferze kapitału ludzkiego: 1288 godzin szkoleniowych (szkolenia zewnętrzne) 2890 godzin szkoleniowych (szkolenia wewnętrzne)</p>
	<p>Wyniki w sferze kapitału intelektualnego: Liczba zastrzeżonych wzorów przemysłowych: 62 Liczba zastrzeżonych znaków towarowych: 10 Liczba nowych produktów w zakresie inteligentnych systemów sterowania (ISS): 8 Liczba wdrożonych systemów oświetleniowych: 30</p>	<p>Wyniki w dziedzinie ochrony środowiska: Liczba posiadanych atestów/certyfikatów: 5² Wszystkie produkty mają deklaracje zgodności z dyrektywami RoHS i LVD oraz kompatybilności elektromagnetycznej Brak niezgodności z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska</p>	<p>Wyniki w sferze działalności społecznej: 95% wytwarzanych przez ES-SYSTEM produktów kwalifikowanych jest do grupy spoza ryzyka fotobiologicznego, czyli nie stwarzają zagrożenia fotobiologicznego³ 93% opraw ze źródłem LED ma klasę energetyczną A+ i A++</p>

¹ Nakłady i wyniki odnoszą się do 2017 roku.

² Atest PZH posiada 129 systemów, CB-1 system, ENEC-13 systemów, dopuszczenia CNBOP-16 systemów, Ex-2 systemy.

³ Grupa Ryzyka 0 - 95% produktów, Grupa Ryzyka 1 - 5% produktów stwarza niskie ryzyko zagrożenia światłem niebieskim, jeśli oko będzie narażone na bezpośrednie działanie światła dłużej niż 10 000 sekund.

Wśród **przewag konkurencyjnych** Grupy ES-SYSTEM wyróżnić można:

- Szeroka oferta produktowa, wysoka jakość, dostawy oświetlenia do różnych segmentów odbiorców
- Projektowanie opraw z wykorzystaniem najnowszych technologii
- Wytyczanie trendów w zakresie wzornictwa
- Energooszczędność oferowanych produktów
- Duże doświadczenie w prowadzeniu nietypowych projektów i dostarczanie niestandardowych produktów customizowanych
- Partnerskie relacje z inwestorami, generalnymi wykonawcami, wykonawcami instalacji elektrycznej, projektantami elektrykami, architektami, projektantami wnętrz, lighting designerami

1.2.3. Strategia biznesowa

Strategia rozwoju Grupy ES-SYSTEM zakłada umacnianie pozycji krajowego lidera w branży oraz dynamiczny rozwój sprzedaży eksportowej na rynkach Unii Europejskiej i innych wysoko rozwiniętych państw. ES-SYSTEM planuje dalszy znaczący rozwój zaplecza technologicznego.. Takie założenia rozwoju zostały przyjęte przez wszystkie spółki Grupy Kapitałowej ES-SYSTEM.

Kreowanie nowych rozwiązań oświetleniowych i dostarczanie kompleksowych usług jest priorytetem w działalności Grupy. W ciągu 27 lat jej istnienia zawsze starano się odważnie podejmować nowe wyzwania, bacznie obserwować zmiany społeczne, trendy i szybko odpowiadać na nowo powstałe potrzeby. Niemal od samego początku zyski inwestowano w dalszy rozwój firmy, w technologię produkcji i sam produkt. Poszukiwanie kolejnych szans biznesowych jest naturalną konsekwencją przyjętej strategii wzrostu. Nieustannie bada się potencjał i poszukuje możliwości ekspansji na kolejne perspektywiczne rynki. Celem Grupy jest również stałe umacnianie pozycji na rynku kontraktowym przez ciągłe wzbogacanie portfolio produktowego o wyroby zaspokajające potrzeby klientów na całym świecie. Dla zagwarantowania najwyższej, europejskiej jakości produkty są badane – z wykorzystaniem nowoczesnych metod – zarówno we własnym laboratorium, jak i w niezależnych instytucjach naukowych w kraju, gdzie uzyskują certyfikaty i atesty potwierdzające ich jakość.

Grupa ES-SYSTEM w swoich działaniach kieruje się trzema podstawowymi zasadami, którymi są: lokalność, transparentność oraz elastyczność. Zasad tych przestrzega się przy budowaniu relacji wewnątrz i na zewnątrz spółek Grupy oraz w kształtowaniu planów rozwoju. Oznacza to, że wszelkie działania podejmowane są w sposób jawny, a dbanie o dobro najbliższego otoczenia i zaspokajanie potrzeb osób i instytucji związanych z ES-SYSTEM jest kluczowe.

Cele biznesowe Grupy ES-SYSTEM oparte są na czterech głównych kierunkach:

1. Realizacja oświetlenia w najbardziej prestiżowych projektach architektonicznych.
2. Projektowanie, wdrażanie, produkcja i sprzedaż profesjonalnych, energooszczędnych rozwiązań oświetleniowych.
3. Tworzenie i rozwój inteligentnych systemów sterowania oświetleniem.
4. *Light is Life* – Światło to Życie, Światło to Zdrowie, Światło to Sztuka, Światło to Styl.

1.3. Podstawy zarządzania

1.3.1. Podejście do zarządzania ryzykiem

[Polityki/procedury] Aby osiągnąć cele biznesowe oraz realizować zrównoważony wzrost w długim okresie, Grupa wykorzystuje szanse, a także racjonalnie i efektywnie zarządza ryzykiem. Spółki i Grupa ES-SYSTEM nie mają formalnej polityki zarządzania ryzykiem⁴, niemniej w ramach ISO 9001 ES-SYSTEM S.A. i ES-SYSTEM Projekty w 2017 roku wdrożyły procedurę oceny ryzyka i postępowania z ryzykiem. Za zapewnienie jej realizacji odpowiedzialny jest szef zarządzania jakością i środowiskiem. Celem procedury jest określenie jednolitego i powtarzalnego sposobu oceny ryzyka i szans, które wpływają na jakość wyrobów i usług, środowisko oraz BHP, a także metod postępowania z tymi ryzykami i szansami. Szacowanie ryzyka przeprowadzane jest okresowo raz do roku oraz każdorazowo w przypadku zajścia następujących zdarzeń:

- zidentyfikowania procesów i zasobów, co do których dotychczas nie przeprowadzono szacowania ryzyk
- zmian w technologii mogących powodować zmianę poziomu ryzyka związanego z jakością, środowiskiem lub BHP
- zmian organizacyjnych mogących mieć wpływ na jakość, środowisko lub BHP (np. zmiany kadrowe, zmiany w aktywach, zmiana lokalizacji, zmiana podwykonawców, zmiana godzin pracy, zmiana technologii)
- zmian w przepisach prawa lub innych wymaganiach (np. klientów)

W spółkach zależnych ES-SYSTEM NT i ES-SYSTEM Wilkasy planowane jest wprowadzenie procedury oceny i postępowania z ryzykiem w I połowie 2018 roku.

Spółka ES-SYSTEM S.A. monitoruje zidentyfikowane rodzaje ryzyka, wprowadza zmiany antycypujące skutki zidentyfikowanych zagrożeń, obserwuje otoczenie prawne i biznesowe w celu rozpoznawania i oceny nowych rodzajów ryzyka. Wśród przykładowych działań mających na celu zarządzanie ryzykiem wymienić można:

- organizowanie narad – przeglądów systemu zarządzania jakością
- powoływanie zespołów problemowych w celu identyfikacji nowych rodzajów ryzyka oraz ich eliminowania lub ograniczania
- wprowadzanie nowych regulacji wewnętrznych nastawionych na eliminację i minimalizację ryzyka
- korzystanie z produktów finansowych i ubezpieczeniowych

Mając na uwadze zagadnienia społeczne, pracownicze oraz dotyczące środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka i przeciwdziałania korupcji, zidentyfikowano poniższe rodzaje ryzyka:

- ryzyko dotyczące zdrowia i życia pracowników – zagrożeni mogą być pracownicy zatrudnieni przy urządzeniach w zakładach produkcyjnych
- ryzyko naruszenia prawa pracy
- ryzyko niedoboru pracowników na rynku pracy
- ryzyko zmiany przepisów prawnych – budowlanych (produkty i usługi są oferowane na rynku inwestycji budowlanych) oraz środowiskowych (produkty muszą być zbierane z rynku zgodnie z przepisami o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, na rynek wprowadzane są także baterie i akumulatory, które podlegają przepisom środowiskowym)
- ryzyko negatywnego wpływu na środowisko naturalne w zakładach produkcyjnych Grup
- ryzyko tzw. produktu niebezpiecznego (przepisy o odpowiedzialności za produkt niebezpieczny
- ryzyko zaburzeń w produkcji – możliwe zakłócenia produkcji (ze względu na problemy ze skompletowaniem odpowiednio wykwalifikowanej kadry, awariami, dostępnością komponentów, zaopatrzeniem w energię elektryczną i inne media) mogą się przełożyć na opóźnienia w dostawach produktów do kontrahentów Spółki i tym samym spowodować odpowiedzialność prawną (kary umowne, odszkodowania) przed odbiorcami
- ryzyko cybernetyczne (cyberprzestępczość)
- ryzyko podatkowe – występuje ryzyko związane ze stosowaniem cen transferowych, zmian w przepisach podatkowych, tworzenia nieprecyzyjnych przepisów i niejasnej ich wykładni
- ryzyko niestabilnego prawa i nieustannie zmieniającej się jego wykładni i interpretacji
- ryzyko globalnych zmian politycznych i ekonomicznych

⁴ Spółka nie planuje wdrożenia polityki zarządzania ryzykiem, jednak wprowadziła szereg rozwiązań mających na celu utrzymanie jej dobrej kondycji finansowej, prawnej, organizacyjnej i efektywnościowej.

Spółka ES-SYSTEM S.A. monitoruje wskazane wyżej rodzaje ryzyka w ramach standardowych procedur zarządzania ryzykiem oraz podejmuje szereg innych działań, takich jak współpraca z doradcami z poszczególnych obszarów, ubezpieczenia (np. D&O) czy aktywne pozyskiwanie pracowników. Rozważa też wprowadzenie w przyszłości kompleksowych regulacji w zakresie zarządzania ryzykiem.

1.3.2. Zarządzanie ryzykiem nadużyć

[Polityki/procedury] W Spółce i Grupie nie jest wdrożona polityka zarządzania ryzykiem nadużyć, niemniej celem zarządów spółek Grupy jest eliminowanie występowania m.in.:

- nieuczciwej konkurencji
- dyskryminacji
- naruszania praw pracowniczych (w tym mobbingu)
- konfliktu interesów
- korupcji
- nadużyć w zakresie MAR (nadużycia na rynku papierów wartościowych – w tym celu spółka ES-SYSTEM S.A. opracowała regulamin obiegu i ochrony informacji poufnych w rozumieniu rozporządzenia MAR, a także regulamin dokonywania transakcji oraz przekazywania informacji o transakcjach przez osoby pełniące obowiązki zarządcze w ES-SYSTEM S.A.)

Spółki Grupy podejmują szereg działań mających na celu eliminację nadużyć, m.in.:

- organizowanie szkoleń dotyczących problematyki nadużyć (wstępne – przed objęciem stanowiska pracy przez pracownika; okresowe – uzasadnione bieżącymi potrzebami)
- udział pracowników w szkoleniach, seminariach, konferencjach
- przegląd regulacji wewnętrznych
- modyfikacje regulacji wewnętrznych
- implementacja nowych regulacji wewnętrznych
- monitoring przepisów i praktyki (orzecznictwo i inne publikacje)

[Procedury] Spółka ES-SYSTEM S.A. zgodnie z *Dobrymi praktykami spółek notowanych na GPW 2016* opracowała także *Politykę zarządzania konfliktami interesów* określającą kryteria i okoliczności, które mogą doprowadzić do sprzeczności między dobrem Spółki oraz osób z nią powiązanych, a jej zobowiązaniem do działania w najlepiej pojętym interesie Spółki i jej akcjonariuszy. Polityka ta obejmuje również środki i procedury zarządzania konfliktami interesów dostosowane do rozmiaru i rodzaju prowadzonej przez Spółkę działalności. Politykę stosuje się do członków Rady Nadzorczej, Zarządu, wszystkich pracowników Spółki oraz osób powiązanych w zakresie prowadzonej przez nich działalności.

[Polityki/procedury] W kontekście nadużyć w obszarze pracowniczym opracowano w ES-SYSTEM S.A. *Politykę różnorodności i Procedurę antymobbingową* (szerzej zob. w rozdziale 3).

[Wskaźniki] W 2017 roku Zarządy Spółek Grupy ES-SYSTEM nie stwierdziły przypadków nadużyć.

1.3.3. Najważniejsze przepisy regulujące działalność Grupy

ES-SYSTEM S.A. jako spółka notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych podlega regulacjom prawnym, których celem jest zagwarantowanie działalności grupy zgodnie z obowiązującymi przepisami i w interesie jej akcjonariuszy.

Wybrane przepisy prawa regulujące działalność spółek Grupy ES-SYSTEM:

- ustawa – Kodeks spółek handlowych
- ustawa o swobodzie działalności gospodarczej
- ustawa – Ordynacja podatkowa
- ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych
- ustawa o podatku od towarów i usług
- ustawa o rachunkowości wraz z przepisami wykonawczymi
- ustawa – Kodeks cywilny
- ustawa – Kodeks pracy
- przepisy dotyczące systemu ubezpieczeń społecznych
- przepisy branżowe regulujące wymagania wobec urządzeń elektrycznych
- przepisy środowiskowe – efektywność energetyczna, zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska

- ustawa o ofercie publicznej oraz inne przepisy regulujące funkcjonowanie spółek publicznych, w tym rozporządzenie MAR oraz ustawa o obrocie instrumentami finansowymi
- Dobre praktyki spółek notowanych na GP,
- rozporządzenie RODO wraz z ustawą o ochronie danych osobowych
- ustawa – Prawo budowlane wraz z przepisami wykonawczym
- przepisy dotyczące ochrony przeciwpożarowe

[Polityki/procedury] We wszystkich krajowych spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej ES-SYSTEM został wdrożony i jest utrzymywany system zarządzania zgodny z normą ISO 9001 „System zarządzania jakością”.

W ES-SYSTEM S.A. i w ES-SYSTEM Projekty sp. z o.o. został wdrożony i jest utrzymywany zintegrowany system zarządzania, który oprócz spełnienia wymagań normy ISO 9001 obejmuje również zakres wynikający z norm ISO 14001 „System zarządzania środowiskowego” i OHSAS 18001 „System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy”. Zintegrowany system zarządzania reguluje następujące obszary:

- zarządzanie strategiczne
- zarządzanie środowiskowe i BHP
- zarządzanie zasobami
- sprzedaż i marketing
- zakupy i logistykę
- projektowanie opraw oświetleniowych
- serwis
- usługi projektowe
- badania laboratoryjne

W 2018 roku każdy z systemów będzie recertyfikowany na zgodność z wymaganiami nowych wydań norm ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015 oraz dotychczas obowiązującej normy OHSAS 18001:2007.

[Wskaźniki] W 2017 roku Zarządy spółek Grupy ES-SYSTEM nie zidentyfikowały przypadków niezgodności z przepisami prawa i regulacjami społeczno-ekonomicznymi.

1.3.4. Kodeks etyki w Grupie ES-SYSTEM

Z dniem 24 czerwca 2008 roku ES-SYSTEM S.A. wprowadziła Kodeks etyki obowiązujący we wszystkich spółkach wchodzących w skład Grupy⁵. Obowiązuje on zarówno pracowników, jak i członków zarządów oraz rad nadzorczych spółek Grupy ES-SYSTEM. Kodeks reguluje zasady postępowania w działalności gospodarczej oraz zawodowej. Obowiązujące normy są zgodne z zasadami prawa, integralnością etyczną oraz z zapisami Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Kodeks etyki ustala zasady postępowania, którymi powinny się kierować osoby zatrudnione w ES-SYSTEM przy wykonywaniu swoich obowiązków. Pracownicy, którzy zaobserwują wykroczenia przeciwko kodeksowi lub mają uzasadnione podejrzenia, że taka sytuacja zaistniała, mogą poinformować o tym swoich przełożonych anonimowo lub z zachowaniem poufności. W stosunku do osób działających w dobrej wierze nie można stosować odwetu ani narażać ich na żadne inne konsekwencje. Złamanie lub nieprzestrzeganie zasad Kodeksu etyki, będące wykroczeniem wobec prawa pracy, może być karane zgodnie z obowiązującymi przepisami, włącznie z rozwiązaniem stosunku pracy w trybie natychmiastowym, niezależnie od innego rodzaju odpowiedzialności.

Kodeks etyki obowiązujący w Grupie ES-SYSTEM reguluje takie obszary, jak:

1. Stosunki z pracownikami i między nimi:
 - a) wzajemne poszanowanie i zakaz dyskryminacji, mobbingu, molestowania
 - b) równość szans zatrudnienia, rozwoju i awansu
 - c) bezpieczeństwo i higiena pracy
 - d) zachowanie poufności informacji dotyczących pracowników
2. Relacje między ES-SYSTEM a klientami:
 - a) uczciwa konkurencja

⁵ W 2014 roku nastąpiła aktualizacja Kodeksu etyki.

- b) uczciwe zarządzanie
 - c) jakość
 - d) poufność informacji na temat osób trzecich
 - e) przejrzystość i ład korporacyjny
 - f) konflikt interesów
 - g) uprawnienia
 - h) ochrona majątku
3. Relacje ES-SYSTEM z otoczeniem:
 - a) środowisko naturalne
 - b) powiązania z władzami i lokalnymi społecznościami
 - c) biznes międzynarodowy
 4. Zasady postępowania w sieci

Pracownicy Grupy są zobowiązani do zgłaszania sytuacji wątpliwych etycznie swoim przełożonym.

[Wskaźniki] W 2017 roku nie było zgłoszeń w tym obszarze. W zakresie obowiązujących w spółkach Grupy regulacji wewnętrznych, w tym Kodeksu etyki, prowadzone są szkolenia wstępne – przed objęciem stanowiska pracy przez pracownika.

[Wskaźniki] Zarządy Spółek Grupy ES-SYSTEM nie stwierdziły przypadków korupcji oraz niezgodności z przepisami prawa i regulacjami społeczno-ekonomicznymi.

1.3.5. Łańcuch dostaw

[Procedury] Grupa ES-SYSTEM współpracuje z wieloma dostawcami towarów handlowych, materiałów, wyrobów, półproduktów, surowców, komponentów, urządzeń i materiałów technicznych, a także usług transportowych i usług montażowych. Obszar zakupów uregulowany jest procedurami ISO, które mają na celu przede wszystkim zapewnienie wyboru dostawców według ustalonych kryteriów oraz właściwą ocenę i kwalifikację dostawców, tak aby spełnione zostały założone wymagania jakościowe.

[Wskaźniki] Grupa Kapitałowa ES-SYSTEM w 2017 roku dokonała **93%** swoich zakupów komponentów i wyrobów gotowych u dostawców europejskich.

Wszyscy dostawcy Grupy ES-SYSTEM podlegają procesowi kwalifikacji zgodnie z procedurą ISO. W przypadku produktów pochodzących z krajów UE duża część oceny ich jakości polega na weryfikacji dostarczonej przez dostawcę dokumentacji oraz badaniu próbek wyrobów.

W przypadku dostawców spoza Europy próbki wszystkich surowców i materiałów podlegają wnikliwej analizie. Wybór dostawcy z Dalekiego Wschodu poprzedzany jest audytem mającym na celu minimalizowanie potencjalnego ryzyka oraz określenie możliwości optymalizacji współpracy. Główne obszary podlegające ocenie to:

- strategia firmy i obszar, na którym działa dostawca
- zasoby ludzkie
- park maszynowy i organizacja produkcji
- zarządzanie jakością
- doświadczenie i kultura organizacji
- próbki wyrobów

[Wskaźniki] Wskaźnik audytowanych dostawców z Dalekiego Wschodu dla ES-SYSTEM S.A. – w 2017 roku **95%** wartości zakupów w tym regionie zrealizowano w firmach audytowanych.

Grupa do tej pory nie opracowała polityki odpowiedzialności w łańcuchu dostaw, przygotowanie tej polityki jest w planach na 2018 rok. Niemniej dokonywanie zakupów u dostawców z krajów europejskich, a więc z państw o ugruntowanych standardach prowadzenia biznesu, ogranicza ryzyko naruszeń praw człowieka

i pracowniczych przez dostawców. Jak wskazano powyżej, dokonując zakupów w Azji, przeprowadza się audyty w miejscu produkcji, co pozwala na identyfikację ewentualnego ryzyka.

Warto dodać, że firma kładzie nacisk na nadzorowanie i ocenę dostawców. Jest to proces ciągły, polegający na bieżącej kontroli jakości dostaw, ocenie reakcji dostawców na sygnalizowane niezgodności, przeprowadzaniu u nich audytów.

1.4. Interesariusze grupy ES-SYSTEM

Grupa ES-SYSTEM, podejmując decyzje i działania, stara się mieć na względzie interesariuszy (jednostki lub grupy, które bezpośrednio lub pośrednio wpływają na działanie Spółki i/lub na które Spółka oddziałuje). Przygotowując niniejsze oświadczenie na podstawie przeprowadzonej analizy wewnętrznej, warsztatów i wywiadów z kadrą kierowniczą firma starała się uwzględnić oczekiwania interesariuszy dotyczące danych niefinansowych.

1.4.1. Najważniejsi interesariusze Grupy zidentyfikowani w procesie opracowywania oświadczenia

Wpływ Grupy ES-SYSTEM na interesariuszy	duży			<ul style="list-style-type: none"> • Klienci⁶ • Pracownicy • Dostawcy • Akcjonariusze • Organizacje związkowe • Rada Nadzorcza
	średni		<ul style="list-style-type: none"> • Konkurencja • Dostawcy • Instytucje finansowe • Potencjalni pracownicy • Współpracownicy i doradcy 	<ul style="list-style-type: none"> • Społeczności lokalne wokół zakładów
	niewielki	<ul style="list-style-type: none"> • Uczelnie wyższe, studenci • Organizacje branżowe • Analitycy • Dziennikarze 	<ul style="list-style-type: none"> • Jednostki samorządowe • Władza ustawodawcza • Sądownictwo • Administracja skarbową • Organy administracyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • Audytorzy • Organizacje certyfikujące • Regulatorzy i nadzór rynku • Organizacje odzysku
		niewielki	średni	duży
Wpływ interesariuszy na Grupę ES-SYSTEM				

Dla Grupy ważne jest dbanie o komunikację z interesariuszami. W tym celu wykorzystywane są zróżnicowane kanały komunikacji (wymienione poniżej), które służą z jednej strony przekazaniu interesariuszom istotnych informacji, a z drugiej nawiązaniu relacji i uzyskaniu informacji zwrotnej. Dzięki dialogowi z interesariuszami, w szczególności z klientami, spółka doskonali swoje produkty i pozyskuje informacje o oczekiwaniach interesariuszy, również w obszarach dotyczących kwestii pracowniczych, społecznych czy środowiskowych.

⁶ Klienci Grupy: architekci, projektanci wnętrz, projektanci elektrycy, deweloperzy, hurtownie, dystrybutorzy, generalni wykonawcy, inwestorzy, instalatorzy.

1.4.2. Kanały komunikacji z wybranymi kluczowymi interesariuszami

Grupa interesariuszy	Kanały komunikacji
Klienci	<ul style="list-style-type: none">• Oddziały• Internet (strony WWW, media społecznościowe, platformy architektoniczne)• Spotkania• Mailing i newsletter• Targi• Dni otwarte• Eventy• Szkolenia, prezentacje
Pracownicy	<ul style="list-style-type: none">• Intranet• E-mail• Internet• Elektroniczna gazetka wewnętrzna• Spotkania wewnętrzne i videokonferencje• System oceny pracowników• Imprezy firmowe• Szkolenia• Audyty
Dostawcy	<ul style="list-style-type: none">• Okresowe spotkania• Telekonferencje• E-mail• Internet• Targi• Audyty
Akcjonariusze	<ul style="list-style-type: none">• Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy• Roadshows• Telekonferencje• Spotkania i prezentacje• Komunikaty giełdowe i prasowe• Internet• E-mail
Organizacje związkowe	<ul style="list-style-type: none">• Spotkania
Rada Nadzorcza	<ul style="list-style-type: none">• Materiały, prezentacje i sprawozdania na posiedzenia Rady Nadzorczej oraz w odpowiedzi na zapytania

O efektywności działań komunikacyjnych prowadzonych w 2017 roku świadczą przykładowe liczby:

- Mecenat w konkursie Builder For The Young Architects – 2 warsztaty z młodymi architektami zorganizowane w Warszawie zgromadziły każdorazowo w sali Multikina ponad 800 osób.
- W Międzynarodowym Konwencji Oświetleniowym PLD-C odbywającym się co dwa lata w listopadzie, w Paryżu uczestniczyło ponad 2 000 architektów i lighting designerów z całego świata. Punkt konsultacyjny ES-SYSTEM odwiedziło ponad 300 z nich.
- Po prezentacjach prelegentów z ES-SYSTEM podczas 12 eventów tematycznych skierowanych do 5 różnych segmentów: architektura, design, przestrzeń biurowa, edukacyjne oraz medyczne, łącznie stoisko konsultacyjne ES-SYSTEM odwiedziło ponad 1 200 architektów, projektantów wnętrz, dyrektorów placówek medycznych, deweloperów, przedstawicieli samorządów terytorialnych, inwestorów, *office managerów* oraz zarządców nieruchomości.
- Podczas targów oświetleniowych LuxLive w Londynie stoisko wystawiennicze ES-SYSTEM odwiedziło ponad 800 osób.
- Menedżerowie produktu przeprowadzili w centrali firmy w Krakowie cykl 50 szkoleń dla klientów ES-SYSTEM połączonych ze zwiedzaniem fabryki w Dobczycach oraz laboratorium badawczo-pomiarowego.

2. Obecność na rynku

2.1. Patriotyzm gospodarczy

Wraz ze wzrostem globalizacji zwiększa się rozpoznawalność polskich produktów i poczucie dumy z rodzimych firm. Grupa ES-SYSTEM doskonale wpisuje się w trend szerzenia patriotyzmu gospodarczego – w 100% finansowana jest z kapitału polskiego, swoją produkcję prowadzi w Polsce, tworząc blisko 900 miejsc pracy, podejmuje współpracę z rodzimymi dostawcami, płacąc podatki w kraju. Za 2017 rok do budżetu państwa z tytułu zatrudnienia Grupa odprowadziła niemal 5 mln zł na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz 16,9 mln zł z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne od zatrudnionych osób. Z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych Grupa odprowadziła ponad 2,8 mln zł, a z tytułu podatku od nieruchomości ponad 1 mln zł. Łącznie w związku z obecnością Grupy na rynku zostało odprowadzonych ok. 21,1 mln zł podatków.

Dynamiczny rozwój firmy w Polsce i na świecie przyczynia się do zdobywania szeregu wyróżnień i nagród, m.in. Budowlana Firma Roku w konkursie Builder Awards za 2016 rok, Gepard Polskiej Gospodarki za 2016 rok. W 2017 roku ES-SYSTEM S.A. odniosła sukcesy w takich konkursach, jak Dobry Wzór, e-Jakość oraz iNOVO. (oprawa COSMO FX finalistą konkursu Dobry Wzór 2017 oraz otrzymała godło e-jakość Odkrycie Roku, oprawa Industry FLOWER Maxi znalazła się w finale konkursu i-NOVO Awards 2017).W konkursie Mecenat Kultury Krakowa, organizowanym przez Miasto Kraków, ES-SYSTEM została nominowana do tytułu Mecenat Kultury Krakowa Roku 2016 za najciekawszą formę i efektywność mecenatu w kategorii Sponsor. Nominacja została przyznana za działania na rzecz kultury według kryterium najlepszego i niekonwencjonalnego pomysłu. Ponadto Grupa ES-SYSTEM coraz częściej pojawia się w różnorodnych rankingach gospodarczych, np. w European market report 2018 zajmuje 156. miejsce.

Grupa bardzo dba o jakość i niezawodność wytwarzanych oraz dostarczanych odbiorcom produktów. Dysponuje własnym laboratorium, w którym wytwarzane w zakładach Spółki oprawy poddawane są licznym testom i badaniom. Wszystkie sprzedawane produkty spełniają m.in. wymagania dyrektyw Unii Europejskiej: LVD, EMC i RoHS.

Ponadto ES-SYSTEM współpracuje z wieloma polskimi uczelniami, dzieląc się wiedzą z zakresu oświetlenia przemysłowego, architektonicznego, awaryjnego oraz iluminacji. W krakowskich szkołach artystycznych i technicznych pracownicy ES-SYSTEM S.A. prowadzą wykłady poświęcone technice świetlnej. Podczas prelekcji wyjaśniane są zasady projektowania oświetlenia dla różnych przestrzeni, iluminacji oraz wykorzystywania aplikacji do sterowania oświetleniem.

Jako odpowiedzialny uczestnik rynku Grupa ES-SYSTEM regularnie współtworzy i wspiera rodzimą infrastrukturę. Oświetlenie pod marką ES-SYSTEM można znaleźć na supernowoczesnym Dworcu Łódź Fabryczna, w warszawskim metrze czy też na Lotnisku Chopina w Warszawie oraz w Porcie Lotniczym Kraków-

Balice. Spółka zapewniła również oryginalne oświetlenie m.in. w takich obiektach, jak Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Panorama Racławicka, Sukiennice, Narodowe Forum Muzyki we Wrocławiu, Kopalnia Soli w Wieliczce, Centrum Kongresowe ICE w Krakowie, a także Teatr Szekspirowski oraz Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku.

2.2. Klient w centrum uwagi

2.2.1. Bezpieczeństwo fotobiologiczne i produkty ES-SYSTEM

Sztuczne i naturalne źródła promieniowania optycznego mogą stwarzać poważne zagrożenia fotobiologiczne dla oczu i skóry człowieka. Szczególnie aktywne w stwarzaniu zagrożeń fotobiologicznych jest promieniowanie ultrafioletowe aktywnicze i bliskie UV. Jednak także ekspozycja na promieniowanie widzialne, zwłaszcza w niebieskim zakresie widma światła, i podczerwone może być szkodliwa przy przekroczeniu pewnych jego poziomów. Ocena zagrożeń fotobiologicznych powstających wskutek promieniowania optycznego emitowanego przez lampy jest działaniem złożonym. Wymaga posiadania specjalistycznej, kalibrowanej aparatury pomiarowej i wysokich kompetencji technicznych personelu laboratorium. ES-SYSTEM ma własne laboratorium, w którym wykonywane są badania z zakresu bezpieczeństwa fotobiologicznego nie tylko opraw wytwarzanych przez Grupę, ale również opraw oświetleniowych innych producentów oświetlenia.

Podstawę klasyfikacji parametrów fotobiologicznych (np. ryzyko fotochemicznego uszkodzenia siatkówki) każdej grupy ryzyka stanowią limity emisji ważone długością fali.

[Wskaźniki] 95% wytwarzanych przez ES-SYSTEM produktów nie stwarza zagrożenia fotobiologicznego. (Grupa Ryzyka 0-95% produktów, Grupa Ryzyka 1-5% produktów stwarza niskie ryzyko zagrożenia światłem niebieskim, jeśli oko będzie narażone na bezpośrednie działanie światła dłużej niż 10 000 sekund)

Ponadto, spółka ES-SYSTEM jest aktywnym członkiem Związku Producentów Sprzętu Oświetleniowego Pol-Lighting w zakresie promowania jakości i bezpieczeństwa opraw wprowadzanych na polski rynek.

2.2.2. Laboratorium jakości i normy spełniane przez produkty

Grupa ES-SYSTEM dysponuje własnym laboratorium, nadzorowanym przez Biuro Badawcze ds. Jakości, mającym status laboratorium SMT tj. Supervised Manufacturers Testing, w którym wykonuje kompleksowe badania z zakresu:

- wyznaczania bryły fotometrycznej na fotometrze ramiennym
- pomiaru całkowitego strumienia świetlnego (lumenomierz kulisty – kula Ulbrichta)
- badań wpływu promieniowania optycznego na organizm człowieka (bezpieczeństwo fotobiologiczne)
- badań odporności opraw na warunki środowiskowe w precyzyjnie ustalonych temperaturach (od -40°C do 150°C) oraz poziomu wilgotności (od 5% do 98%) w komorze klimatycznej
- testy bezpieczeństwa elektrycznego (pomiar rezystancji i wytrzymałości elektrycznej izolacji, prądu rażeniowego i prądu przewodu ochronnego)
- pomiarów emisji zakłóceń promieniowanych przy użyciu anteny Van Veen Loop
- badań kompatybilności elektromagnetycznej EMC
- badań termicznych opraw
- testów wytrzymałości mechanicznej opraw oświetleniowych
- testów odporności na płomień i zapłon, próba przy użyciu rozżarzonego drutu niklowo-chromowego w komorze palności, testów odporności na wnikanie wody (szczelności) – IPX3–IPX8
- testów odporności na wnikanie ciał stałych IP2X–IP4X
- testów odporności na wnikanie pyłu IP5X–IP6X w komorze pyłowej

Laboratorium pracuje w oparciu o normę PN-EN ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Wszystkie sprzedawane oprawy spełniają wymagania:

Dyrektywy LVD	2014/35/UE	
Normy zharmonizowane:	PN-EN 60598-1:2015-04	Oprawy oświetleniowe. Wymagania ogólne i badania
	PN-EN 60598-2-2:2012	Oprawy oświetleniowe. Wymagania szczegółowe. Oprawy oświetleniowe wbudowywane
	PN-IEC 598-2-1:1994	Oprawy oświetleniowe. Wymagania szczegółowe. Oprawy oświetleniowe stałe ogólnego przeznaczenia
	PN-EN 62471:2010	Bezpieczeństwo fotobiologiczne lamp i systemów lampowych
Dyrektywy EMC	2014/30/UE	
Normy zharmonizowane:	PN-EN 55015:2013-10	Poziomy dopuszczalne i metody pomiarów zaburzeń radioelektrycznych wytwarzanych przez elektryczne urządzenia oświetleniowe i urządzenia podobne
	PN-EN 61000-3-2:2014-10	Kompatybilność elektromagnetyczna (EMC). Część 3-2: Dopuszczalne poziomy. Dopuszczalne poziomy emisji harmonicznego prądu (fazowy prąd zasilający odbiornika < lub = 16 A) (Zmiana A2)
	PN-EN 61000-3-3:2013-10	Kompatybilność elektromagnetyczna. Dopuszczalne poziomy. Ograniczenia wahań napięcia i migotania światła powodowanych przez odbiorniki o prądzie znamionowym < lub = 16 A w sieciach zasilających niskiego napięcia
	PN-EN 61547:2009	Sprzęt do ogólnych celów oświetleniowych. Wymagania dotyczące kompatybilności elektromagnetycznej
Dyrektywy RoHS	2011/65/UE	
Normy zharmonizowane	PN-EN 50581:2013-03	Dokumentacja techniczna oceny wyrobów elektrycznych i elektronicznych z uwzględnieniem ograniczenia stosowania substancji niebezpiecznych

2.2.3. Human Centric Lighting i inteligentne systemy sterowania

Chcąc jak najlepiej wykorzystać potencjał Internetu rzeczy (Internet of Things), ES-SYSTEM opracował inteligentne systemy sterowania, które zapewniają aktywne zarządzanie oświetleniem, tzn. pozwalają elastycznie dostosowywać oświetlenie do zmieniających się potrzeb użytkowników przestrzeni.

Inteligentne systemy sterowania bazują na koncepcji Human Centric Lighting (HCL), czyli sztucznego oświetlenia pomieszczeń skupionego na wizualnych i pozawizualnych potrzebach człowieka, m.in. uwzględniającego jego rytm dobowy. Celem jest takie użycie nowoczesnych technologii oświetleniowych, aby m.in. dzięki naśladowaniu zachowania światła naturalnego w pomieszczeniu w ciągu dnia polepszyć efektywność widzenia i samopoczucie człowieka oraz zwiększyć jego komfort przebywania we wnętrzu. W odpowiedzi na oczekiwania rynku Grupa ES-SYSTEM rozwinęła technologię CIRCADIAN. Oświetlenie w tej technologii wpływa m.in. na zatrzymanie lub pobudzenie uwalniania melatoniny. Tym samym wspomaga jego użytkowników w porach wzmożonej aktywności albo pomaga spokojnie zasnąć, wspierając naturalny rytm dobowy człowieka.

Inteligentne systemy sterowania pozwalają, w oparciu o inteligentne sensory wykrywające obecność i dostępne światło naturalne, płynnie zmieniać ilość światła sztucznego i w zależności od pory dnia dostosowywać jego

temperaturę barwową (DYNAWHITE). Najbardziej zaawansowane rozwiązania wykorzystują wspomnianą wyżej technologię CIRCADIAN. Tym samym inteligentne systemy poprawiają jakość życia użytkowników oświetlenia i zmniejszają zużycie energii elektrycznej.

Grupa ES-SYSTEM nie tylko wytwarza i sprzedaje wysokiej jakości produkty w obszarze inteligentnych rozwiązań, ale także zapewnia wsparcie techniczne przy projektowaniu, montażu, uruchomieniu i obsłudze zaawansowanych instalacji oświetleniowych.

2.2.4. Jakość obsługi

[Polityki/procedury] Spółka nie ma polityki regulującej kwestie zapewnienia wysokiej jakości obsługi klienta, jednakże we wszystkich oddziałach sprzedażowych oraz współpracującej z nimi operacyjnie logistyce, wprowadzono zasadę jednolitości zapisów dotyczących wymagań każdego z klientów, z którymi nawiązywane są kontakty. Zapisy prowadzone są w spersonalizowanym oprogramowaniu klasy ERP dostępnym zarówno w siedzibach oddziałów jak i centrali. Oprogramowanie jest stworzone od podstaw przez zespół IT Spółki i na bieżąco modyfikowane tak, aby interfejs odpowiadał wymaganiom jakości obsługi klienta. Procesy obsługi klienta – od przygotowania ofert, przez przyjęcie zamówień spływających z rynku, aż po wygenerowanie dokumentów potwierdzających terminowość, obsługę transportową i sprzedaż – są rejestrowane w systemie i odpowiadają wymaganiom jakościowym procedur ISO.

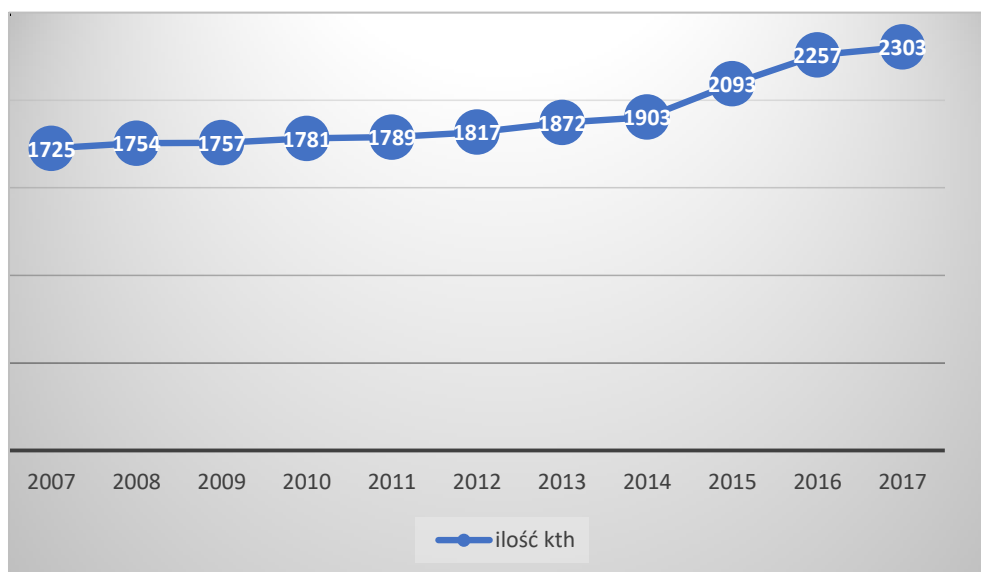
W obszarze logistyki, zakupów i bezpośredniej obsługi klienta od wielu lat wdrożone są procesy według procedur ISO. Procedury mają na celu zapewnienie odpowiedniej jakości pracy w danych obszarach. Grupa ES-SYSTEM corocznie poddawana jest audytom poprawności implementacji wspomnianych procedur. Wszystkie dotychczasowe audyty spółki Grupy zakończyły z wynikiem pozytywnym, co jest potwierdzone certyfikatami jakościowymi.

Zarząd ES-SYSTEM S.A. i Dyrektorzy, jako osoby wchodzące w skład najwyższego kierownictwa Spółki odpowiedzialni są za należyte określenie zasad właściwej obsługi klienta i zapewnienie znajomości tych norm, jak również wymagań ustawowych i obowiązujących przepisów przez wszystkich pracowników firmy. W celu jak najlepszej obsługi i zapewnienia możliwości spełnienia oczekiwań klientów przywiązuje się szczególną wagę do szybkiej i pełnej identyfikacji ich oczekiwań.

Zespół ofertowy jest odpowiedzialny za opracowanie ofert zawierających sugerowane rozwiązania na podstawie zgłoszonych zapytań klientów. Z klientami prowadzone są konsultacje mające na celu jak najlepszy dobór proponowanych rozwiązań.

ES-SYSTEM S.A. organizuje szkolenia dla klientów w zakresie nowych technologii oświetleniowych oraz akcje informacyjne dotyczące stosowanych rozwiązań i wprowadzanych na rynek nowości technicznych. Grupa dysponuje nowoczesnymi programami obliczeniowymi, które umożliwiają najwłaściwszy dobór opraw spełniających założone funkcje oświetlenia. Wykonywane są realistyczne wizualizacje pozwalające ocenić efekt oświetlenia proponowanym sprzętem oświetleniowym. ES-SYSTEM S.A. uwzględnia wymagania klientów pod warunkiem, że nie stoją one w sprzeczności z wymogami prawa, zwłaszcza w kontekście ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.

[Wskaźniki] Liczba obsługiwanych kontrahentów w latach 2007–2017 przez ES-SYSTEM S.A.

[Wskaźniki] Badania dotyczące satysfakcji klientów z obsługi nie zostały jeszcze przeprowadzone, są jednak planowane.

2.2.5. Obsługa zgłoszeń reklamacyjnych

[Polityki/procedury] Proces obsługi reklamacyjnej w ES-SYSTEM S.A. unormowany jest w procedurze *Przyjmowanie, rozpatrywanie i obsługa reklamacji jakościowych, ilościowych i transportowych*. W przypadku zgłoszenia reklamacyjnego komunikację z klientem prowadzi specjalista ds. zapewnienia jakości w porozumieniu z pracownikiem sprzedaży obsługującym klienta zgłaszającego reklamację. Klient jest informowany o sposobie jej załatwienia i każdorazowo, w przypadku konieczności wprowadzenia zmian i podjęcia decyzji, aż do zakończenia obsługi reklamacji.

[Wskaźniki] Czas usunięcia usterki w 2017 roku

	<u>Cel w 2017 r.</u>	<u>Wynik w 2017 r.</u>
Czas usunięcia usterki u klienta lub w serwisie stacjonarnym	14 dni	12,61 dnia

2.2.6. Komunikacja marketingowa

[Polityki/procedury] W ES-SYSTEM S.A. wdrożone są procedury regulujące zagadnienia upowszechniania informacji o produktach:

1. Przygotowywanie materiałów przeznaczonych do publikacji w formie papierowej lub elektronicznej
2. Rozpowszechnianie informacji o wyrobie na stronie internetowej www.essystem.pl
3. Rozpowszechnianie informacji o zakończonej realizacji
4. Przygotowanie i wysyłka produktowych mailingów zewnętrznych

Celem wdrożonych procedur jest m.in. ustalenie zasad dotyczących współpracy nad przygotowaniem materiałów (brozury, ulotki, katalogi) przeznaczonych do publikacji w formie papierowej lub elektronicznej oraz określenie zasad rozpowszechniania informacji o wyrobach znajdujących się w ofercie ES-SYSTEM na stronie internetowej www.essystem.pl w celu zapewnienia ich aktualności i dostępności dla pracowników oraz klientów, zarówno krajowych, jak i zagranicznych.

Szef Działu Marketingu oraz Dyrektorzy segmentów produktowych są odpowiedzialni za dostarczanie klientom aktualnych informacji o oferowanych wyrobach oraz za zbieranie informacji i życzeń klientów odnoszących się do proponowanych wyrobów i usług. Materiały informacyjne, katalogi i specyfikacje wyrobów ES-SYSTEM S.A. są ciągle doskonalone pod kątem dostarczenia lepszej i pełniejszej informacji o właściwościach i zastosowaniu produktów. Główną płaszczyznę, na której realizowane są działania marketingowe Grupy, stanowi strona www.essystem.pl. Portal ten jest regularnie aktualizowany poprzez wprowadzanie najważniejszych informacji

dla klientów, akcjonariuszy oraz szeroko rozumianej opinii publicznej. W ramach komunikacji internetowej działa również strona inwest.essystem.pl zawierająca takie publikacje, jak raporty okresowe i roczne, wskaźniki finansowe czy też bieżące notowania akcji na Giełdzie Papierów Wartościowych. Pozostałe kanały komunikacji wykorzystywane w ES-SYSTEM to portale architektoniczne i branżowe, uczestnictwo w targach oświetleniowych w Polsce i za granicą, a także sponsoring wydarzeń i inne działania w zakresie PR.

[Wskaźniki] W 2017 roku nie odnotowano w Grupie przypadków niezgodności z regulacjami lub kodeksami normującymi kwestie komunikacji marketingowej, z uwzględnieniem reklamy, promocji i sponsoringu, skutkujących ostrzeżeniami lub nałożeniem grzywnien lub kar.

3. ES-SYSTEM jako pracodawca

3.1. Wprowadzenie

Spółki Grupy ES-SYSTEM stawiają na dobre relacje i demokratyczny sposób podejmowania decyzji. Mocną stroną Grupy jest stabilność zatrudnienia. Pracownicy doceniają przede wszystkim możliwość rozwoju zawodowego i międzynarodową skalę działania oraz poziom wynagrodzenia – wyższy lub porównywalny ze średnią w sektorze przedsiębiorstw. W odróżnieniu od firm z branży, ES-SYSTEM nie tylko zajmuje się sprzedażą i usługami serwisowymi, lecz także ma własne centrum badawczo-rozwojowe i zakłady produkcyjne ulokowane w Polsce.

ES-SYSTEM zapewnia zatrudnionym pracownikom środowisko pracy motywujące do:

- stałego podnoszenia kwalifikacji dzięki systematycznym szkoleniom
- pracy zespołowej i dbałości o dobrą atmosferę współpracy
- zaangażowania w podnoszenie jakości, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska

3.1.1. Podejście do zatrudnienia

[Polityki/procedury] Głównym priorytetem działań w obszarze *Human Capital* w 2017 roku było utrzymanie dobrych relacji z pracownikami przy jednoczesnym budowaniu solidnych fundamentów procesowych. Kierunki w podejściu firmy do spraw pracowniczych wytycza Kodeks etyki oraz istniejące procedury ISO w zakresie procesów rekrutacji i adaptacji nowych pracowników oraz szkoleń. W Grupie nie ma osobnej polityki rozwoju kapitału ludzkiego (*Human Capital*) spójnej dla wszystkich spółek. Jej wdrożenie jest w planach na lata 2018–2020.

[Wskaźniki] Struktura zatrudnienia w Grupie ES-SYSTEM (średnie zatrudnienie w 2017 roku)

łącna liczba pracowników w podziale na płeć	Kobiety	Mężczyźni	łącznie
Pracownicy zatrudnieni na umowę o pracę	242	507	749
Pracownicy tymczasowi	48	48	96
Stażyści	13	11	24
Suma	303	566	869

Pracownicy wg kategorii wiekowej i różnorodności	łącznie odsetek pracowników w danej grupie wiekowej w 2017 r.
<30 lat	14%
30–50 lat	53%
>50 lat	33%
Suma	100%

Pracownicy wg struktury zatrudnienia	łącznie odsetek pracowników w danej grupie w 2017 r.
Pracownicy fizyczni	51%
Specjaliści	33%
Kierownicy	16%
Suma	100%

[Wskaźniki] Rotacja pracowników w Grupie utrzymuje się każdego roku na podobnym poziomie – 6,15% w 2017 roku.

W ES-SYSTEM S.A. funkcjonują ponadto: Polityka wynagrodzeń, System oceny pracowników, Polityka różnorodności oraz Procedura antymobbingowa.

W ES-SYSTEM Wilkasy istnieje Układ zbiorowy pracy, Regulamin wynagrodzeń oraz System oceny pracowników.

[Polityki/procedury] Celem *Polityki wynagrodzeń* prowadzonej w ES-SYSTEM S.A., jak również przewidzianej w regulaminach wynagrodzeń w spółkach GK jest wspieranie strategii GK w realizacji założonego wyniku finansowego i biznesowego, przy jednoczesnym zwróceniu uwagi na zaspokojenie potrzeb pracowników w ramach możliwości finansowych spółek. Polityka wynagrodzeń jest elementem systemu zarządzania opartego na przyjętej kulturze organizacyjnej, wartościach etycznych, kompetencjach personelu, czytelnej strukturze organizacyjnej wraz z przyjętymi zakresami uprawnień i odpowiedzialności na stanowiskach, jak również na sposobach komunikacji oraz wewnętrznych mechanizmach kontrolnych. Zasady ujęte w polityce wynagrodzeń stosowane są do organów spółek oraz do wszystkich pracowników. Przyjęty system wynagrodzeń wspiera pozyskiwanie i utrzymywanie odpowiedniego poziomu zasobów ludzkich.

[Wskaźniki] Wysokość wynagrodzenia pracowników najniższego szczebla według płci w stosunku do płacy minimalnej na danym rynku.

	Ogółem	Kobiety	Stosunek wynagrodzenie K/M
Pracownicy fizyczni (do płacy minimalnej)	149%	128%	78%
Specjaliści i kierownicy (do średniej płacy w sektorze przedsiębiorstw)	142%	143%	102%

Różnica w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn wśród pracowników fizycznych wynika z różnorodności i specjalizacji stanowisk w sferze produkcyjnej. Podstawowe stanowiska produkcyjne niewymagające specjalistycznych umiejętności (jakie posiadają np. elektrycy, automatycy, operatorzy tłoczni) obsadzone są w głównej mierze przez kobiety, stąd różnica w wynagrodzeniach.

[Polityki/procedury] Roczna ocena pracowników jest elementem polityki zarządzania kapitałem ludzkim w ES-SYSTEM i ma na celu usystematyzowanie ocen pracowniczych, które są podstawą do sporządzania kompleksowej informacji o stanie zasobów ludzkich (wiedzy, kompetencjach, umiejętnościach oraz talentach pracowników) w firmie. Systemem objęte są wszystkie stanowiska pracy w ES-SYSTEM. Oceny dokonuje bezpośredni przełożony według obowiązującego schematu organizacyjnego za dany rok. Ocenie podlegają efekty (rezultaty) pracy – wynik realizacji postawionych przed pracownikiem zadań, a także kompetencje pracownika. Cele wprowadzenia systemu ocen pracowników to m.in. coroczne obiektywne sprawdzanie poziomu wykonania wyznaczonych obowiązków, ewaluacja postaw osobowościowych i postępów w rozwoju każdego pracownika w firmie oraz udroźnienie (polepszenie, usprawnienie) komunikacji w Spółce na linii przełożony – podwładny. W ramach spółek ES-SYSTEM Projekty oraz ES-SYSTEM UK będzie wdrażany po pełnym roku działalności.

[Wskaźniki] Odsetek pracowników podlegających regularnym ocenom jakości pracy i przeglądom rozwoju kariery zawodowej.

ES-SYSTEM S.A.	98%
ES-SYSTEM Wilkasy sp. z o.o.	100%

ES-SYSTEM NT sp. z o.o. Brak sformalizowanej procedury, ale zwyczajowo stosuje się ją przy awansach i zmianach struktury zatrudnienia

[Polityki/procedury] Polityka różnorodności jest istotnym elementem tworzenia kultury organizacyjnej opartej na wzajemnym szacunku i zaufaniu, wspólnym kreowaniu rozwoju firmy oraz promującej nowoczesne przywództwo. Spółka ES-SYSTEM ma świadomość wszelkich aspektów, którymi pracownicy różnią się między sobą – zarówno tych widocznych, jak wiek, płeć, rasa, jak i osobowościowych, takich jak wykształcenie, wiedza, doświadczenie, umiejętności, kompetencje, system wartości. Realizacja polityki różnorodności w ES-SYSTEM S.A. odbywa się przez skuteczne wdrażanie procedur antydyskryminacyjnych, jak również promowanie wśród pracowników postaw i zachowań zapobiegających wszelkim przejawom dyskryminacji oraz przemocy czy mobbingu, przez wspieranie rozwoju wszystkich pracowników niezależnie od ich cech oraz zapewnianie równego dostępu do stanowisk menedżerskich, szkoleń i warsztatów rozwoju osobistego, a także przez umożliwianie pracownikom zachowania równowagi w życiu zawodowym i rodzinnym, wspieranie rodziców dzięki odpowiedniemu dopasowaniu ich rozkładu czasu pracy.

Wyzwaniem jest różnorodność pokoleniowa (młodzi/starsi) oraz różnorodność ze względu na płeć. Spółki działają w branży, w której z racji struktury kształcenia dominują mężczyźni, mimo to jednak kobiety stanowią 27% w kadrze zarządzającej GK. (liczone: ilość kobiet / ilość pracowników w kadrze menadżerskiej = 23/85)

[Wskaźniki] Udział kobiet i mężczyzn w zatrudnieniu w Grupie

	Kobiety	Mężczyźni
Ogół zatrudnionych w GK	32%	68%
Kadra menedżerska GK	3%	8%
Zarząd S.A.	0	100%
Rada Nadzorcza S.A.	14%	86%

[Polityki/procedury] Spółka kładzie też nacisk na przeciwdziałanie mobbingowi. Procedura antymobbingowa ustala zasady przeciwdziałania zjawisku mobbingu w ES-SYSTEM S.A. i precyzuje działania prewencyjne stosowane w GK. Spółka prowadzi aktywną działalność przeciwko mobbingowi, polegającą w szczególności na podejmowaniu działań prewencyjnych, zwłaszcza na stosowaniu obiektywnych i powszechnie znanych kryteriów oceny efektów pracy pracowników, prowadzeniu otwartej i regularnej komunikacji z pracownikami, w tym udostępnianiu posiadanych materiałów informacyjnych dotyczących mobbingu, promowaniu i stosowaniu zapisów Kodeksu etyki. W celu zapobiegania występowaniu mobbingu pracodawca prowadzi monitoring relacji pracowniczych w Grupie, który może polegać na przeprowadzeniu wywiadu tematycznego

dotyczącego sytuacji i zdarzeń z pogranicza mobbingu oraz samego mobbingu w trakcie dokonywania przez pracodawcę oceny okresowej, a ponadto na analizie zgłoszeń i skarg.

[Wskaźniki] W 2017 roku nie odnotowano żadnych zgłoszeń ani też naruszeń w tym zakresie.

3.1.2. Dialog w sferze pracowniczej

Podstawową zasadą obowiązującą w Grupie jest otwarta komunikacja pomiędzy pracownikami na każdym szczeblu. W ten sposób Spółka wpływa na przywiązanie zatrudnionych osób do firmy, a także buduje w nich świadomość ważności ich pracy i poczucie sprawczości.

Istotną rolę w komunikacji z pracownikami w ES-SYSTEM odgrywa wewnętrzny blog korporacyjny *ES-PRESS*, gdzie zamieszczane są informacje o nowych pracownikach, przydatne teksty, relacje z wydarzeń firmowych. Dodatkowo w ES-SYSTEM Wilkasy sp. z o.o. prowadzony jest wyważony dialog z organizacjami związkowymi (ZZ Metalowcy i NSZZ Solidarność), którego efektem jest brak sporów zbiorowych lub strajków. Wspólna praca to także zapisy układu zbiorowego w ES-SYSTEM Wilkasy.

Grupa ES-SYSTEM nie prowadzi badań poziomu satysfakcji pracowników.

3.1.3. Rozwój i dzielenie się wiedzą

Specjaliści zatrudnieni w Grupie regularnie dzielą się z innymi posiadaną wiedzą. Przede wszystkim korzystają z tego nowi pracownicy, dla których prowadzone są wykłady w ramach 4-dniowego programu adaptacyjnego, obejmującego też spotkania z ponad 20 menedżerami wszystkich działów i kończącego się wizytą w jednej z fabryk.

W ES-SYSTEM prowadzone są cykliczne szkolenia i warsztaty dla menedżerów z zakresu zarządzania zespołem i komunikacji. Program szkoleń dla pracowników sprzedaży pomaga usystematyzować i wzbogacić ich wiedzę, zwłaszcza w obszarze produktowym. Prowadzone są też szkolenia językowe oraz specjalistyczne.

[Wskaźniki] Liczba pracowników objętych programami podnoszącymi kwalifikacjami w 2017 roku.

Szkolenia zewnętrzne

Liczba uczestników	91
Liczba godzin szkoleniowych	1288
Średni koszt szkolenia 1 uczestnika (w zł)	680

Szkolenia wewnętrzne

Liczba uczestników	652
Liczba godzin szkoleniowych	2890
Średni koszt szkolenia 1 uczestnika (w zł)	320

ES-SYSTEM prowadzi również rozbudowany program stażowy dla studentów i absolwentów uczelni technicznych, współpracując w tym zakresie z Politechniką Śląską, Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Politechniką Krakowską oraz Małopolską Izbą Architektów. Jest także organizatorem cotygodniowych spotkań z Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie. Chętnie angażuje się również w inne inicjatywy studenckie, np. Dni Elektryka (AGH), podczas których odbywa się prezentacja firmy, a studenci zachęceni są do odbycia w niej stażu. Skuteczność programów stażowych potwierdzają liczby – 63% studentów pozostaje w ES-SYSTEM po zakończeniu stażu.

[Wskaźniki] Firma od wielu lat prowadzi staże i praktyki zarówno dla studentów, jak i dla uczniów techników. W 2017 roku tą formą współpracy były objęte 24 osoby (1 osoba więcej niż w 2016 roku).

3.1.4. Benefity i atmosfera pracy

Grupa zapewnia swoim pracownikom świadczenia pozapłacowe, takie jak prywatna opieka medyczna, uczestnictwo w rekreacji oraz zajęciach sportowych. Zatrudnieni mają możliwość korzystania z Zakładowego

Funduszu Świadczeń Socjalnych, w ramach którego oferowane są pożyczki na cele mieszkaniowe lub zdrowotne, mogą również w sytuacjach losowych skorzystać z systemu zapomóg. Kluczowym menedżerem spółki przysługuje dodatkowo prawo do korzystania ze służbowego auta lub ryczałt samochodowy. Dodatkowo, w celu zachowania równowagi w życiu osobistym i zawodowym, pracownicy mogą korzystać z elastycznego czasu pracy dopasowanego do indywidualnej sytuacji rodzinnej. Spółka umożliwia również pracę zdalną, zwłaszcza w przypadku młodych rodziców czy też osób studiujących.

Firma ma silne tradycje żeglarskie, które kultywuje, organizując co roku regaty żeglarskie. Są one powiązane z przedsięwzięciem charytatywnym na rzecz wybranej organizacji pożytku publicznego. ES-SYSTEM angażuje się również w akcję „Szlachetna paczka” oraz działania związane z WOŚP.

Wspierane są także pracownicze inicjatywy, m.in.:

- Business RUN, w którym co roku startuje kilka zespołów ES-SYSTEM
- wyprawy wysokogórskie – zespół pracowników przy wsparciu pracodawcy zorganizował wyprawę wysokogórską i zdobył w 2017 roku górę Kazbek na Kaukazie
- uprawianie różnych dyscyplin sportowych, takich jak biegi długodystansowe, triathlon, wyścigi kolarskie, hokej na lodzie, siatkówka

3.1.5. Bezpieczeństwo i higiena pracy

[Polityki/procedury] W ramach zintegrowanego systemu zarządzania w Spółce wdrożony został proces zarządzania środowiskowego i BHP, którego celem jest doskonalenie skuteczności zarządzania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Komisja BHP przeprowadza z pracownikami konsultacje dotyczące wszystkich działań związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, zwłaszcza tych, które odnoszą się do zmian w organizacji pracy i wyposażeniu stanowisk pracy, wprowadzania nowych procesów technologicznych, jeżeli mogą one stwarzać zagrożenie dla zdrowia lub życia pracowników, oceny ryzyka zawodowego występującego przy wykonywaniu określonych prac oraz informowania pracowników o tym ryzyku, przydzielania pracownikom środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, szkolenia pracowników w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

ES-SYSTEM zatrudnia specjalistów ds. BHP, którzy prowadzą wewnętrzne szkolenia wstępne i okresowe dla wszystkich pracowników GK, oraz ma społecznych inspektorów bezpieczeństwa, którzy uczestniczą wraz z pracodawcą w działaniach profilaktycznych w tym zakresie. Wstępne szkolenie BHP przechodzi każdy zatrudniany pracownik, okresowe natomiast według wymagań związanych z wykonywaną pracą, np. na stanowiskach biurowych co 6 lat, na stanowiskach robotniczych co 3 lata, na stanowiskach osób kierujących pracownikami i pracodawców – co 5 lat.

Szkolenia okresowe w 2017 roku były zorganizowane dla 119 osób (w GK).

[Wskaźniki] Wypadki w 2017 roku

Liczba wypadków (w tym w drodze do i z pracy)	18
Wskaźnik wypadkowości (częstotliwość W1000=(Iw/Z) x 1000)	21%
Ilość straconych roboczogodzin	3552

Wskaźnik wypadkowości jest stosunkowo wysoki, jednakże spółki Grupy podejmują działania zmierzające do ograniczenia liczby takich zdarzeń, zwłaszcza w miejscu pracy. 90% wypadków sklasyfikowanych jest jako lekkie (zranienia, uderzenia), co jest charakterystyczne dla spółek produkcyjnych wytwarzających wyroby ze stali czy aluminium. Podkreślić należy, że nie było wypadków ciężkich ani śmiertelnych.

W razie wystąpienia zdarzenia wypadkowego dokonuje się jego analizy w celu określenia przyczyny oraz podejmuje się dodatkowe środki ochrony pracowników (np. dodatkowe rękawice, ochraniacze, wymiana używanego narzędzia), jak również powtarza się szkolenia dla pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

4. Odpowiedzialne sąsiedztwo

4.1. Podejście do zarządzania wpływem na środowisko naturalne

Grupa ES-SYSTEM ze względu na profil swojej działalności biznesowej wywiera zarówno bezpośredni, jak i pośredni wpływ na środowisko naturalne. Wpływ bezpośredni związany jest przede wszystkim z produkcją opraw oświetleniowych, wpływ pośredni natomiast jest wywierany przez klientów Grupy i związany z użytkowaniem produktów ES-SYSTEM.

Świadomość potrzeby ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko jest istotna dla Grupy od samego początku jej istnienia – wszystkie działania wewnątrz firmy nakierowane są na dbałość o środowisko oraz na szerzenie dobrych praktyk z zakresu oszczędzania energii.

[Polityki/procedury] Podstawowe zasady związane z ochroną środowiska naturalnego określa Kodeks etyki, który wraz z wdrożeniem normy ISO 14001:2005 wyznacza politykę firmy w zakresie zarządzania obszarem środowiska naturalnego. Zgodnie z zapisami kodeksu ES-SYSTEM w swojej działalności kieruje się w wysokim stopniu odpowiedzialnością za środowisko naturalne, dba o ochronę środowiska, stara się, aby cykl produkcyjny, gospodarka ściekowa, usuwanie odpadów, emisja spalin i hałasu mieściły się w wyznaczonych standardach.

Po wnikliwym przeanalizowaniu procesów zachodzących w całej Grupie Kapitałowej stwierdzono, że na środowisko naturalne mają wpływ następujące działania:

Czynność	Efekt	Skutek dla środowiska
Prowadzenie działalności – pobór energii elektrycznej	Zużycie energii	Zubożenie nieodnawialnych zasobów naturalnych Zanieczyszczenie powietrza
Prowadzenie działalności – pobór wody do celów socjalnych	Zużycie wody	Zubożenie odnawialnych zasobów naturalnych
Awaria systemu doprowadzającego wodę	Niekontrolowane zużycie wody	Zubożenie odnawialnych zasobów naturalnych
Prowadzenie działalności – pobór energii cieplnej dla celów socjalnych	Zużycie energii cieplnej	Zużycie surowców Zanieczyszczenie powietrza
Prowadzenie działalności – ścieki socjalno-bytowe kierowane do kanalizacji komunalnej	Powstawanie ścieków	Zanieczyszczenie wód
Awaria – rozszczelnienie kanalizacji	Niekontrolowane wycieki	Degradacja, zanieczyszczenie gleby i wód gruntowych
Instalacja odciągowa	Emisja pyłów do atmosfery (z odpylaczy technologicznych)	Zanieczyszczenie powietrza
Awaria instalacji odciągowej	Emisja pyłów do atmosfery (z odpylaczy technologicznych)	Zanieczyszczenie powietrza
Awaria instalacji klimatyzacji	Emisja substancji zubożających warstwę ozonową lub fluorowanych gazów cieplarnianych	Zanieczyszczenie powietrza, degradacja, zanieczyszczenie gleby i wód gruntowych
Awaria instalacji chłodzącej, agregat wody lodowej	Emisja substancji zubożających warstwę ozonową lub fluorowanych gazów cieplarnianych, rozlanie się czynnika chłodzącego w sposób niekontrolowany	Zanieczyszczenie powietrza, degradacja, zanieczyszczenie gleby i wód gruntowych
Prowadzenie działalności – wykorzystywanie samochodów	Zużycie paliwa	Zużycie nieodnawialnych zasobów naturalnych

Prowadzenie działalności – wykorzystywanie samochodów	Emisja spalin	Zanieczyszczenie powietrza
Prowadzenie działalności – wykorzystanie samochodów	Emisja hałasu	Pogorszenie klimatu akustycznego
Prowadzenie działalności – awaria samochodu	Niekontrolowane emisje, wycieki	Zanieczyszczenie powietrza, gleby i wód gruntowych
Prowadzenie działalności – połączenie odpadów komunalnych z odpadami np. niebezpiecznymi)	Powstanie odpadów zmieszanych	Degradacja, zanieczyszczenie gleby i wód gruntowych
Prowadzenie działalności – wykorzystywanie tuszy i tonerów	Powstanie odpadu – zużyte tusze, tonery	Degradacja, zanieczyszczenie gleby i wód gruntowych
Prowadzenie działalności – zużyte urządzenia (zawierające niebezpieczne elementy)	Powstanie odpadów – zużyte świetlówki, żarówki	Degradacja, zanieczyszczenie gleby i wód gruntowych
Realizacja produkcji i usług – zastosowanie akumulatorów	Wprowadzanie na rynek produktów z akumulatorem	Degradacja, zanieczyszczenie gleby i wód gruntowych
Realizacja sprzedaży produktów i usług, serwis urządzeń – pakowanie wyrobu gotowego	Wprowadzanie produktu w opakowaniu tekturowym	Degradacja, zanieczyszczenie gleby i wód gruntowych
Realizacja sprzedaży produktów i usług, serwis urządzeń – pakowanie gotowego	Wprowadzanie produktu w opakowaniu z tworzywa sztucznego	Degradacja, zanieczyszczenie gleby i wód gruntowych
Realizacja sprzedaży produktów i usług, serwis urządzeń – pakowanie wyrobu gotowego	Wprowadzanie palet drewnianych nowych i powtórnie użytych	Degradacja, zanieczyszczenie gleby i wód gruntowych
Prowadzenie działalności – produkcja komponentów metalowych przy użyciu maszyn	Zużycie energii, wody, chłodziw, surowców wstępnie przetworzonych, olejów, środków do zabezpieczeń powierzchni, powstawanie ścieków, powstanie odpadów	Zubożenie nieodnawialnych zasobów naturalnych, generowanie odpadów produkcyjnych
Prowadzenie działalności – produkcja komponentów z tworzyw sztucznych przy użyciu maszyn	Zużycie energii, wody, chłodziw, surowców wstępnie przetworzonych, olejów, środków do zabezpieczeń powierzchni, powstawanie ścieków, powstanie odpadów	Zubożenie nieodnawialnych zasobów naturalnych, generowanie odpadów produkcyjnych
Prowadzenie działalności – montaż oraz pakowanie opraw oświetleniowych przy użyciu maszyn oraz ręcznie	Zużycie energii, wykorzystanie opakowań, powstanie odpadów i ścieków	Zubożenie nieodnawialnych zasobów naturalnych, generowanie odpadów produkcyjnych
Awaria maszyn i urządzeń oraz instalacji z nimi powiązanych	Niekontrolowane wycieki wody, olejów lub chłodziw, niekontrolowana emisja pyłów, niekontrolowane wycieki chemikaliów używanych do przygotowania powierzchni	Skażenie środowiska, degradacja i zanieczyszczenie wód gruntowych, zanieczyszczenie powietrza, pożar

W odniesieniu do ES-SYSTEM S.A. w *Księdze zintegrowanego systemu zarządzania* określono trzy podstawowe kierunki zapobiegania negatywnemu wpływowi na środowisko. Są to:

- ustawiczny rozwój oraz modernizacja maszyn i urządzeń
- poprawa warunków składowania materiałów, surowców, opakowań i wyrobów
- odpowiednia gospodarka odpadami

Modernizacja maszyn i urządzeń ma na celu przede wszystkim ograniczenie emisji pyłów i gazów do atmosfery, poprawę gospodarki wodno-ściekowej, ograniczenie zużycia energii oraz zmniejszenie hałasu.

4.2. Działania na rzecz ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko naturalne

W 2017 roku ES-SYSTEM Wilkasy sp. z o.o. prowadziła działania ograniczające wpływ na środowisko określone w zarządzeniach wewnętrznych Prezesa Zarządu dotyczących gospodarki odpadami, zasad ich segregowania oraz ustaleń przyjętych na poszczególnych wydziałach.

Działania związane z ochroną środowiska w zakładzie ES-SYSTEM Wilkasy to:

- zmiana technologii przygotowania powierzchni w lakierni automatycznej z nanoceramiki na cyrkonowanie (mniej inwazyjne środki chemiczne pracujące w obiegu zamkniętym);
- zaprojektowanie i wykonanie urządzenia wytrawiającego zawieszki lakiernicze i polakierowane detale w oparciu o mało inwazyjne środki chemiczne takie jak preparat ESKASTRIP H365 A (zastąpienie Naburexu – silnie toksycznej substancji), w zdecydowanej większości dotychczasowych zastosowań.

Dodatkową ochroną objęto znajdujące się na terenie zakładu jezioro. Aby poprawić jakość wody opadowej, która spływa do jeziora, wybudowano zakładową oczyszczalnię ścieków. Jezioro jest również regularnie zarybiane gatunkami wpływającymi na poprawę jakości wody w akwenu.

W 2017 roku ES-SYSTEM Wilkasy sp. z o.o. podjęła również działania prowadzące do zmniejszenia objętości i toksyczności ścieków kierowanych do zakładowej oczyszczalni ścieków.

Działanie	Efekt
Zmiana technologii w procesie przygotowania powierzchni na linii lakierniczej z nanoceramiki na cyrkonowanie. Użycie bardziej przyjaznych dla środowiska środków chemicznych w obiegu zamkniętym	Zmniejszenie ilości i toksyczności odpadów przekazywanych do zakładowej oczyszczalni, oszczędność środków chemicznych – obieg zamknięty
Stosowanie wewnątrz linii lakierniczej dodatkowych instalacji oczyszczających z opiłków metalowych płyny używane do przygotowania powierzchni detali przed malowaniem	Zmniejszenie ilości opiłków przekazywanych wraz ze ściekami do zakładowej oczyszczalni, oszczędność energii wynikająca z ograniczenia potrzeby powtórnego malowania detali – eliminacja wad powierzchni

Działania podejmowane w ES-SYSTEM S.A. w ramach odpowiedzialnego zarządzania odpadami miały na celu przybliżenie firmy do modelu gospodarki o obiegu zamkniętym (*Circular economy*), gdzie o odpadach myśli się od etapu projektowania produktu do zakończenia cyklu jego życia.

Praktyki stosowane w ES-SYSTEM Wilkasy sp. z o.o. w zakresie odpowiedzialnego zarządzania odpadami przedstawia poniższa tabela.

Działanie	Efekt
Użycie odpowiedniego oprogramowania minimalizującego ilość odpadów powstających w procesie cięcia laserowego	Zmniejszenie ilości odpadu, ograniczenie zapotrzebowania na surowce, zmniejszenie zużycia energii
Wykorzystanie odpadów powstałych w procesie cięcia profili aluminiowych jako materiału do produkcji odlewów	Zmniejszenie ilości odpadów przekazywanych organizacjom odzysku, ograniczenie zapotrzebowania na surowce niezbędne w procesie odlewania aluminium
Wykorzystanie odpadów z tworzyw sztucznych powstałych w procesie ekstruzji, wtrysku, montażu jako materiału do powtarzanej produkcji detali – po zmieleniu	Zmniejszenie ilości odpadów przekazywanych organizacjom odzysku, ograniczenie zapotrzebowania na surowce niezbędne w procesie wtrysku tworzyw sztucznych
Wykorzystanie starych korpusów form wtryskowych oraz odlewniczych do produkcji nowych narzędzi	Zmniejszenie ilości odpadów przekazywanych organizacjom odzysku, ograniczenie zapotrzebowania na surowce niezbędne w procesie produkcji form, zredukowanie zużycia energii

Wykorzystanie opakowań w obiegu zamkniętym przy dostawach komponentów wewnątrz GK – przekładki do elementów opraw Moderna i podobnych

Zmniejszenie ilości odpadów przekazywanych organizacjom odzysku, ograniczenie zapotrzebowania na surowce niezbędne w procesie montażu i pakowania

Ograniczenie w procesie wytrawiania elementów lakierowanych użycia środka chemicznego Naburex przez zastosowanie nowej technologii i nowego urządzenia (wanny wytrawiającej) dostosowanych do mniej inwazyjnych środków chemicznych

Zmniejszenie ilości odpadów niebezpiecznych przekazywanych organizacjom odzysku

4.3. Odpowiedzialna gospodarka odpadami

Jednostki wchodzące w skład Grupy ES-SYSTEM są zarejestrowane w rejestrze GIOŚ jako podmioty wprowadzające na rynek sprzęt elektryczny i elektroniczny. Mają podpisane umowy z organizacjami odzysku ElektroEko S.A. i Biosystem S.A. w zakresie przekazania im obowiązków wynikających z ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.

Na podstawie umowy ze spółkami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej ES-SYSTEM jako wprowadzającymi sprzęt elektryczny i elektroniczny na rynek organizacja odzysku ElektroEko S.A. jest zobowiązana do:

- zorganizowania i sfinansowania odbierania od zbierających zużytego sprzętu, jego przetwarzania oraz odzysku, w tym recyklingu, i unieszkodliwiania odpadów powstałych z jego przetworzenia
- osiągnięcia minimalnego rocznego poziomu zbierania zużytego sprzętu w poszczególnych grupach sprzętu wprowadzanego przez ES-SYSTEM GK
- osiągnięcia poziomów odzysku, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu zużytego sprzętu zgodnie z art. 21 ust. 2 ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym
- zawarcia umów z prowadzącymi zakłady przetwarzania
- prowadzenia sprawozdawczości zgodnie z obowiązującymi przepisami
- przeprowadzania publicznych kampanii edukacyjnych w imieniu ES-SYSTEM GK

Każda ze spółek Grupy ES-SYSTEM jest zobowiązana do prowadzenia ewidencji rodzaju, ilości i masy sprzętu wprowadzonego przez nią do obrotu na terytorium kraju i przekazywania danych o wprowadzonym sprzęcie do ElektroEko S.A. w deklaracjach miesięcznych i rocznych oraz w sprawozdaniach do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Koszt gospodarowania odpadem, który obejmuje koszty wynikające z obowiązków organizacji odzysku wymienionych powyżej, został określony w stawce liczonej od kilograma masy lub od sztuki, w zależności od grupy wprowadzanego sprzętu. Koszt gospodarowania odpadem stanowi dodatkowy składnik ceny wyrobu, za który płaci klient, i równocześnie jest to wynagrodzenie dla ElektroEko S.A. wynikające z zawartej umowy.

W 2017 roku Grupa ES-SYSTEM wprowadziła na rynek sprzęt elektryczny o łącznej masie 1381,14 ton

W zakresie przekazania obowiązków wynikających z ustawy o odpadach opakowaniowych spółki ES-SYSTEM mają podpisane umowy z organizacją odzysku Biosystem S.A.

Na ich podstawie organizacja odzysku Biosystem S.A. jest zobowiązana w imieniu spółek ES-SYSTEM, jako wprowadzających wyroby w opakowaniach na rynek, do:

- zapewnienia odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych na poziomach wynikających z obowiązujących w danym roku kalendarzowym przepisów prawa
- sporządzenia rocznego sprawozdania, zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy, w zakresie objętym umową
- prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych

Spółki ES-SYSTEM GK są zobowiązane do prowadzenia ewidencji rodzaju i masy wprowadzonych na rynek opakowań oraz do przekazywania tych danych do organizacji odzysku Biosystem S.A. w półrocznych deklaracjach.

Wynagrodzenie za przejście obowiązków przez Biosystem S.A. jest obliczane jako iloczyn masy wprowadzonych do obrotu opakowań w poprzednim roku kalendarzowym, poziomów odzysku i recyklingu opakowań wymaganych obowiązującymi przepisami prawa oraz stawki jednostkowej określonej w umowie.

W 2017 roku ES-SYSTEM GK wprowadziła na rynek następujące ilości różnego rodzaju opakowań: Opakowania z papieru i tektury = 190,63 ton; Opakowania z tworzyw sztucznych = 77,76 ton; Opakowania z drewna = 92,89 ton.

Grupa ES-SYSTEM, mając świadomość potrzeby promowania działań prośrodowiskowych oraz szerzenia dobrych praktyk z zakresu oszczędzania energii, podjęła szereg działań związanych z wewnątrzzakładowym ograniczeniem zużycia energii.

- w salach konferencyjnych ES-SYSTEM S.A. wymienione zostały oprawy oświetleniowe na sterowane czujkami ruchu, z możliwością regulacji natężenia oświetlenia.
- ES-SYSTEM Wilkasy sp. z o.o. zrealizowała projekt ruchomych przegród w lakierni automatycznej, skutkiem czego było zmniejszenie zużycia gazu do ogrzewania pieca lakierniczego.
- w ES-SYSTEM NT sp. z o.o. wymieniono oświetlenie w jednym z pomieszczeń produkcyjnych – z fluorescencyjnego na ledowe. Rozpoczęto również instalowanie systemu monitoringu poboru energii elektrycznej przez maszyny (duże odbiorniki energii elektrycznej).

Dodatkowo w budynkach należących do ES-SYSTEM NT sp. z o.o. wykorzystywane są czujki obecności w pomieszczeniach socjalnych, a oświetlenie zewnętrzne jest sekcjonowane i sterowane za pomocą zegara astronomicznego. W celu oszczędności energii elektrycznej wprowadzono również kumulowanie realizacji zleceń na fali lutowniczej. W zakładzie funkcjonuje podział strefowy polegający na tym, że każda ze stref jest obsługiwana przez odrębną centralę klimatyzacyjną pozwalającą na ustawienie indywidualnych parametrów środowiska i oddzielnych harmonogramów działania.

Edukacja ekologiczna pracowników

W celu szerzenia promocji postaw ekologicznych wśród pracowników w ES-SYSTEM S.A. i ES-SYSTEM NT sp. z o.o. wprowadzono obowiązek sortowania odpadów komunalnych.

4.4. Nasze wyniki

[Wskaźniki] Zużycie materiałów

Zarówno ES-SYSTEM S.A., jak i ES-SYSTEM NT sp. z o.o. nie produkują komponentów do opraw, lecz korzystają z gotowych, dostarczonych przez dostawców.

Główne materiały, surowce i komponenty zakupione w 2017 roku do produkcji w ES-SYSTEM Wilkasy sp. z o.o.:

Materiały/surowce/komponenty	Waga [w tonach]
Profile aluminiowe	155,3
Aluminium – gąski odlewnicze	105,0
Granulaty – tworzywa sztuczne	355,6
Blachy oraz taśmy stalowe	818,5
Blachy oraz taśmy aluminiowe	64,6
Pręty, rury i kształtowniki metalowe	10,9
Farby proszkowe	42,0

[Wskaźniki] Waga odpadów według ich rodzaju (łącznie dla całej GK ES-SYSTEM)

Odpad	Suma [w tonach]
Odpady farb i lakierów inne niż wymienione	7,27
Szlamy wodne zawierające substancje niebezpieczne	1,13
Zgary i żużle odlewnicze	1,75
Szlamy i osady pofiltracyjne zawierające substancje niebezpieczne	5,85
Wody popłuczne zawierające substancje niebezpieczne	3,82
Odpady z odtłuszczenia zawierające substancje niebezpieczne	1,46
Cząstki i pyły żelaza i jego stopów	1,09

Odpady z toczenia i piłowania metali nieżelaznych	13,56
Odpady z toczenia i wyładzania tworzyw sztucznych	17,85
Odpadowe emulsje i roztwory z obróbki metali niezawierające chlorowców	1,76
Opakowania z papieru i kartonu	26,59
Opakowania z tworzyw sztucznych, folia	3,52
Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania i ubrania ochronne	3,46
Zużyte źródła światła	0,17
Zużyte oprawy oświetleniowe	6,49
Baterie i akumulatory	0,60
Złom aluminiowy	0,37
Odpady z żelaza i stali	165,81
Drewno	45,00

[Wskaźniki] Zużycie energii elektrycznej, ciepłej, gazu i wody (łącznie w całej GK) w 2017 roku

Energia elektryczna	4 299,5 MWh
Energia ciepła	1 931,1 GJ
Gaz	727 113,0 m ³
Woda	18 143,0 m ³

[Wskaźniki] Emisja gazów cieplarnianych i innych substancji do atmosfery

W GK ES-SYSTEM nie funkcjonują oddzielne procedury regulujące kwestie związane z emisją gazów cieplarnianych i innych substancji do atmosfery. Informacje o ilości łącznych bezpośrednich emisji gazów cieplarnianych są, zgodnie z wymogami prawnymi, corocznie raportowane do urzędów marszałkowskich oraz w portalu internetowym KOBiZE.

Opłaty za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wynikające z eksploatacji urządzeń w 2017 roku, wnoszone są na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce rejestracji podmiotu korzystającego ze środowiska i wynoszą dla poszczególnych spółek:

- ES-SYSTEM S.A.: 1 001,00 zł
- ES-SYSTEM NT sp. z o.o.: 125,79 zł⁷
- ES-SYSTEM Wilkasy sp. z o.o.: 12 326,00 zł

⁷ Opłata nie została poniesiona, ponieważ zgodnie z przepisami (art. 289 ustawy – Prawo ochrony środowiska) „Nie wnosi się opłat za korzystanie ze środowiska, których roczna wysokość dla jednego rodzaju korzystania ze środowiska nie przekracza 800 zł”)

4.5. Ograniczanie wpływu pośredniego

Będąc odpowiedzialnym uczestnikiem rynku, Grupa ES-SYSTEM projektuje oprawy, które będąc zasilane źródłami światła w technologii LED pozwalają na zmniejszenia zużycia energii. Większość oferowanych przez Grupę ES-SYSTEM produktów to oprawy połączone z źródłami w tej technologii.

Niemniej jednak oszczędność energii nie jest jedyną zaletą stosowania technologii LED. Dodatkowymi plusami są niewątpliwie ograniczenie częstotliwości wymian źródła światła oraz mniejsze zyski cieplne w pomieszczeniu. Wszystko to przekłada się na wymierne korzyści dla środowiska naturalnego, takimi jak np. zmniejszenie ilości odpadów (z jednego źródła światła korzysta się nawet 7 razy dłużej – przy porównaniu żarówek halogenowych do LED).

Do ofert wykonywanych dla klientów dołączane są obliczenia prezentujące oszczędność energii wyrażoną procentowo i zapotrzebowanie na energię w porównaniu do zastosowania konwencjonalnych źródeł światła. Grupa ES-SYSTEM przeprowadza też analizy i/lub audyty dla wybranych inwestycji, które pokazują, jak bardzo szeroki jest zakres osiągniętych oszczędności energii. Należy pamiętać, że na finalny poziom redukcji zużycia energii mają wpływ m.in. takie czynniki jak:

- wyższa skuteczność świetlna LED
- rodzaj użytych opraw oświetleniowych i umiejętności projektowe
- systemy sterowania, szczególnie adaptacyjne po stronie detekcji ruchu i światła naturalnego

Rodzaj użytych opraw, jak i odpowiednio dobrany system sterowania pokazują, że oszczędności w zużyciu energii nie biorą się tylko z konkretnych opraw czy źródeł światła, ale są także bardzo mocno powiązane z całym procesem projektowania i aranżacji oświetlenia. Duży wpływ na same oszczędności ma klient akceptujący proponowane rozwiązania. Nowoczesne systemy sterowania potrafią zapewnić bardzo duży potencjał oszczędności, jednocześnie jest on bardzo trudny do oszacowania na samym etapie projektowania i niejednokrotnie faktyczny oszczędności są potwierdzane na etapie weryfikacji powykonawczej.

Broszury publikowane przez Grupę opisujące poszczególne systemy oświetleniowe z przeznaczeniem do różnych zastosowań zawierające dane porównawcze w zakresie obliczeń pokazujących oszczędność energii oraz zapotrzebowania na energię w przypadku zastosowania oferowanych przez Grupę produktów w porównaniu do rozwiązań tradycyjnych są dostępne w materiałach do pobrania ze strony internetowej.

4.6. Zarządzanie wpływem społecznym

4.6.1. Podejście do zarządzania wpływem społecznym

Głównymi interesariuszami firmy w obszarze społecznym są społeczności lokalne wokół zakładów produkcyjnych oraz uczelnie i studenci.

Zakład produkcyjny w Wilkasach na Mazurach jest jednym z największych pracodawców w regionie, ma więc wpływ na lokalne zatrudnienie, rozwój partnerów biznesowych, przychody z podatków jednostek samorządu terytorialnego. Zakład w Dobczycach, znajdujący się w Krakowskim Parku Technologicznym, to jeden ze średnich zakładów w parku, w związku z tym jego wpływ na społeczności lokalne jest dużo mniejszy. Oddziaływanie firmy na otoczenie przejawia się również w zaangażowaniu w pomoc społeczną, sponsoring wydarzeń branżowych/edukacyjnych i wolontariat pracowniczy.

[Polityka/procedura] Polityka Grupy ES-SYSTEM w obszarze społecznym została zdefiniowana w Kodeksie etyki, według którego Grupa dokłada wszelkich starań, aby służyć społeczności przez zapewnianie możliwości zatrudnienia i dobrych warunków pracy, oraz uwzględnia w swoich działaniach interesy całego otoczenia. W 2016 roku Zarząd ES-SYSTEM S.A., działając zgodnie z rekomendacją *Dobrych praktyk spółek notowanych na GPW 2016*, przyjął *Politykę sponsoringu i działalności charytatywnej w ES-SYSTEM S.A.* Polityka ta wynika z dotychczasowych praktyk oraz doświadczeń firmy i zawiera m.in. następujące zapisy:

- Spółka wspiera stowarzyszenia, fundacje i akcje, których celem jest prowadzenie działalności charytatywnej, oraz angażuje się w przedsięwzięcia sponsorskie,
- Spółka angażuje się w takie działania charytatywne, które w ocenie Zarządu zasługują na wsparcie ze względu na szczególne potrzeby beneficjentów tej działalności albo szczególną rolę organizacji działających w sferze NGO.

W 2017 roku wsparcie podmiotów i przedsięwzięć w ramach ww. polityki miało charakter zarówno finansowy, jak i rzeczowy – w postaci darowania opraw i źródeł światła.

4.6.2. Zrealizowane działania

Sponsoring projektu Builder for the young architects

Darowizna dla Fundacji UNICORN

Wsparcie finansowe dla Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej

Darowizna sprzętu oświetleniowego dla Fundacji Śląskie Hospicjum dla Dzieci

Sponsoring odbywającej się w Warszawie konferencji Światło w Pałacu Zamojskich

Sponsoring Professional Lighting Design Convention w Paryżu

Sponsoring Wieczoru z Architekturą

Sponsoring Międzynarodowego Biennale Architektury w Krakowie

Sponsoring Walnego Zjazdu SARP

Darowizna oprawy dla Forum Designu

Sponsoring VII Festiwalu Muzyki Polskiej w Moskwie

Warto zwrócić uwagę na zaangażowanie firmy w wydarzenia branżowe, takie jak Builder for the Young Architects, podczas którego oprócz wsparcia finansowego ze strony Spółki pracownicy firmy dzielili się swoją wiedzą zawodową z młodymi architektami. Pracownicy firmy angażują się w prowadzenie wykładów na uczelniach krakowskich, są mentorami młodych przedsiębiorców w ramach współpracy z Krakowskim Parkiem Technologicznym, wspierają rozwój rodzimych start-upów, które pracują nad innowacyjnymi rozwiązaniami dla przemysłu i smart city (program ScaleUp).

[Wskaźniki] W sumie wartość wsparcia finansowego dla wybranej grupy podmiotów wyniosła, 0,11% przychodów Spółki za 2016 rok.

5. O oświadczeniu

Niniejsze oświadczenie Grupy Kapitałowej ES-SYSTEM zostało sporządzone zgodnie z wymaganiami dotyczącymi raportowania danych niefinansowych zawartymi w ustawie o rachunkowości oraz na podstawie modelu raportowania opracowanego wewnętrznie z wykorzystaniem wytycznych do raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju (Global Reporting Initiative - GRI).

Oświadczenie obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku i jest pierwszym sprawozdaniem Grupy dotyczącym aspektów niefinansowych działalności biznesowej.

Wyboru istotnych zagadnień do niniejszego oświadczenia dokonano na podstawie analizy wpływu Grupy na otoczenie po zapoznaniu się z dokumentami, po przeprowadzeniu wywiadów i warsztatów z kadrą zarządzającą, a także po dokonaniu przeglądu zagadnień istotnych w branży oraz zapoznaniu się z oczekiwaniami interesariuszy Grupy. W założeniu dokument oświadczenia służyć ma najważniejszym interesariuszom Grupy jako źródło rzetelnych informacji na temat aspektów niefinansowych działalności Grupy ES-SYSTEM.

Wymogi Ustawy o rachunkowości w zakresie publikacji danych niefinansowych	Spełnienie (T/N)	Strona oświadczenia
Opis modelu biznesowego jednostki	Tak	6-8
Opis zarządzania ryzykami zidentyfikowanymi jako istotne	Tak	9-10
Opis polityk, procedur należytej staranności oraz wskaźników efektywności związanych z działalnością jednostki w odniesieniu do zagadnień pracowniczych	Tak	22-26
Opis polityk, procedur należytej staranności oraz wskaźników efektywności związanych z działalnością jednostki w odniesieniu do środowiska naturalnego	Tak	27-33
Opis polityk, procedur należytej staranności oraz wskaźników efektywności związanych z działalnością jednostki w odniesieniu do przeciwdziałania korupcji	Tak	9-112
Opis polityk, procedur należytej staranności oraz wskaźników efektywności związanych z działalnością jednostki w odniesieniu do poszanowania praw człowieka	Tak	11-13
Opis polityk, procedur należytej staranności oraz rezultatów związanych z działalnością jednostki w odniesieniu do zagadnień społecznych	Tak	33-34